INTROSPECTIV

John P. Strelecky

A treia vizită la CAFENEAUA de la CAPĂTUL LUMII

INTROSPECTIV

John P. Strelecky

A treia vizită la CAFENEAUA de la CAPĂTUL LUMII

John P. Strelecky

A treia vizită la CAFENEAUA de la CAPĂTUL LUMII

Traducere din limba engleză de
MONA APA-SLUJENCO

În amintirea nașului meu,
Robert „Bob” Krzyzewski
(1928-2019)

Sper că lacurile din raiul tău sunt pline de pește,
iar soarele îți luminează blând chipul.

PREFAȚĂ

Uneori, când te aștepți cel mai puțin și când poate ai cea mai mare nevoie, te regăsești într-un loc nou, întâlnești oameni noi și înveți lucruri noi. Iar dacă ești suficient de norocos, vei putea să te întorci acolo, când va sosi din nou momentul.

Aceasta este povestea celei de-a treia vizite pe care am făcut-o la *Cafeneaua de la capătul lumii.*

1

Era întuneric și ploua atât de tare încât nu vedeam nici la doi metri în fața mea. Șoseaua era udă și alunecoasă. Simțeam cauciucurile derapând prin băltoacele mari, care se adânceau de la o secundă la alta.

Farurile abia dacă străpungeau bezna, așa că am pornit faza lungă. În zadar, însă. Se lăsase ceața, care reflecta acum înapoi lumina, înrăutățind și mai mult situația.

Am nimerit într-o altă băltoacă adâncă și am simțit tensiunea în cauciucuri, la contactul cu apa stătătoare.

Am privit în retrovizor, dar nu se zărea nimeni în urma mea. Pe când îmi îndreptam din nou atenția în față, asupra drumului, mi-am surprins pentru o clipă imaginea în oglindă. Aveam un aer obosit. Fusese o seară lungă. Avea să fie încă și mai lungă pentru cei care rămăseseră acolo. Mai erau multe lacrimi de vărsat.

Deodată, mașina a părut că patinează pe gheață. A derapat mult spre dreapta, iar eu am călcat pedala de frână. Mașina a răspuns cotind brusc în direcția opusă.

Inima-mi bubuia în piept și, pentru un scurt moment, am crezut că se va roti cu totul. Am tras de volan și am apăsat cu putere frâna. Nu s-a întâmplat nimic. Mașina continua să se rotească.

Cumva, mi-am adus aminte de ceea ce mi-a spus tatăl meu odată, legat de faptul că, pe ploaie, n-ar trebui să calci prea tare frâna.

Trebuia, în schimb, să-ți stăpânești instinctele și să-ți încetinești mișcările.

Am apăsat din nou pedala de frână, mai încet de data asta.

Spatele mașinii derapa încă. Am simțit atracția forței centripete care încerca să mă facă să mă rotesc. Am simțit roțile încercând cu disperare să dea de carosabil, pe sub apă. Mi-am simțit inima bătându-mi încă și mai tare.

Un fulger uriaș a scânteiat în fața mea, iar lumina lui m-a orbit. O fracțiune de secundă mai târziu, tunetul răsunător a făcut să se cutremure parbrizul.

„Încetinește", l-am auzit șoptindu-mi în gând pe tatăl meu. „Încetinește."

Am tras ușor de volan în direcția opusă față de cea în care o lua mașina și am apăsat din nou, ușor, pe frână. Nimic. Deocamdată, nimic.

Apoi, brusc, cauciucurile au atins carosabilul. Mașina s-a zdruncinat puternic, după care s-a redresat.

Inima dădea să-mi sară din piept și mi-am dat seama că nici nu mai respiram. Am răsuflat ușurat și am privit din nou în retrovizor. Tot nu se zărea nimeni. Era un adevărat miracol. Dacă ar mai fi fost vreo altă mașină prin preajmă, aș fi izbit-o din plin.

Am respirat adânc de câteva ori. Bătăile inimii mi s-au mai domolit. Totul era bine. Nu se întâmplase nimic. Gândul m-a purtat iar către tatăl meu.

Apoi cauciucul din spate, de pe partea dreaptă, a explodat.

2

Străbătea de ani întregi șoseaua aceea cu bicicleta. Și în tot timpul ăsta nu mai văzuse niciodată o asemenea furtună. Unul după altul, fulgerele brăzdau cerul. Tunetul a fost atât de puternic încât a făcut-o să se cutremure.

Rafalele de ploaie o udaseră până la piele și începea să-i fie frig. Temperatura părea să fi scăzut cu douăzeci de grade de când pornise la drum. Își vedea aburii respirației înălțându-se în aer. „O zi care a început prost și care, cumva, pare să meargă din rău în mai rău”, s-a gândit ea.

A început să pedaleze cu mai multă forță, îndemnându-și bicicleta să prindă viteză. Din pricina furtunii, se întunecase mai devreme decât ar fi fost normal, ceea ce, laolaltă cu ploaia deasă, o făcea să nu mai vadă aproape nimic în jur.

Un alt fulger a străpuns cerul, iar ea a lăsat instinctiv capul jos. În scânteierea aceea de o clipă, a zărit ceva pe drum. A mijit ochii, ca să-și dea seama ce e.

O nouă descărcare electrică, și atunci a văzut, prea târziu însă, cioburile care împânzeau carosabilul, în fața ei.

A virat la dreapta, dar în zadar. Scârțâitul cauciucului peste sticla spartă i-a răsunat în urechi. Și-a încleștat dinții.

— Ah, nu, să nu se taie! a murmurat ea. Dă, Doamne, să nu se taie!

A mai pedalat câțiva metri, după care a simțit roata dezumflată și greu de strunit.

— Fir-ar!

3

Din pricina cauciucului spart, partea din spate a mașinii derapa din nou spre stânga. Dar, cum drumul mergea acum în pantă, nu mai erau bălți. Auzeam bătăile înfundate ale anvelopei sfâșiate și mă străduiam din răsputeri să reîncadrez mașina pe banda mea.

„Nu e o noapte potrivită ca să te apuci de schimbat cauciucuri”, mi-am zis în gând. Slavă Domnului că există serviciul de asistență rutieră în caz de urgență. Am depășit panta și am tras pe dreapta. Tot nu se zărea nici o mașină în jur.

Am întins mâna spre torpedou și am scos contractul de închiriere a mașinii, întocmit mai devreme în aceeași zi, imediat după ce sosisem pe aeroport. Am găsit numărul de urgență pe partea interioară a clapetei de deschidere.

Aveam telefonul la încărcat, în suportul special, aflat între cele două locuri din față. L-am luat și am tastat numărul.

Nu s-a întâmplat nimic, așa că am mai introdus o dată numărul. Nimic, nici de data aceasta. M-am uitat în colțul ecranului. Nu era semnal.

„Nu e o noapte potrivită ca să te apuci de schimbat cauciucuri”, mi-am repetat în gând. „Chiar *deloc.”*

Am pus telefonul înapoi la încărcat. Ștergătoarele se mișcau frenetic dintr-o parte-n alta, încercând cu disperare, dar zadarnic, să șteargă toată apa care se prelingea pe parbriz.

Am încercat să privesc în depărtare, dar n-am văzut mare lucru. Deodată, un alt fulger a luminat cerul. Atunci, pentru o clipă, am zărit o pasarelă, la vreo patru sute de metri în față.

Am pornit motorul. Riscam să stric janta până acolo, dar, dacă era într-adevăr o pasarelă, cel puțin aveam unde să mă adăpostesc de ploaie, cât schimbam cauciucul.

4

Aveam portbagajul deschis și dădeam lucrurile la o parte, ca să pot scoate roata de rezervă. Am găsit-o, alături de un cric, o cheie tubulară și o trusă de prim-ajutor, conținând articolele specifice, precum și o pătură și câteva rachete de semnalizare. Trusa avea și un bec încorporat, așa că am luat-o cu mine, ca să văd ce fac.

„Felicitări celor de la centrul de închirieri”, am zis în sinea mea.

Am aranjat toate lucrurile de trebuință lângă cauciucul spart și am început să desfac prezoanele. Ploaia cădea și acum în rafale, dar nu ajungea sub pasarelă.

Ultima mașină pe care o văzusem trecuse cu mult înainte să fac pană. Mă aflam pe o șosea de provincie, cu două benzi. O șosea destul de puțin umblată, din câte se părea.

În timp ce schimbam cauciucul, am auzit șipotul unui râu, dincolo de drum. Probabil că de aceea fusese construită pasarela. Norocul meu.

În aer plutea miros de ploaie și de pădure. „În alte împrejurări, podul și râul ar fi alcătuit un loc pitoresc pentru o plimbare”, mi-am zis în sinea mea.

Până la urmă, după mari eforturi, am reușit să scot cauciucul spart. Am ridicat roata de rezervă și am încercat s-o aliniez cu șuruburile. Dar era grea și nu izbuteam deloc.

După un minut de încercări ratate, am aruncat-o pe jos, nervos. Simțeam că-mi ard brațele. Le-am scuturat de câteva ori, după care am luat-o de la capăt. Până la urmă, a treia oară a fost cu noroc.

— Unde or fi prezoanele? m-am întrebat, cu voce tare.

Le scosesem de la cauciucul spart și le pusesem undeva pe jos. Mi-am trecut mâna peste suprafața de beton, dar n-am dat de ele. Am apucat trusa de prim-ajutor, cu becul micuț încorporat, și am făcut lumină în jurul meu.

Unde erau oare?

— Stai pe ele, a răsunat un glas.

M-am răsucit brusc și, din greșeală, am scăpat trusa. Era o voce feminină, care mă luase complet prin surprindere. M-am întins după trusă, am ridicat-o și am îndreptat fasciculul luminos în direcția din care mi se părea că se auzisem glasul acela. Nu se zărea nici țipenie de om. Doar structura pasarelei.

Am mutat lumina dintr-o parte în alta, dar nu era suficient de puternică pentru a mă ajuta să deslușesc ceva, mai departe, în beznă.

— Unde sunt prezoanele? am întrebat cu voce tare, încercând să mă lămuresc dacă mintea îmi juca sau nu feste.

Au urmat câteva clipe de tăcere și am început să mă gândesc că, într-adevăr, glasul acela nu fusese decât rodul imaginației mele.

— Stai pe ele. Aveai portiera deschisă când ai scos cauciucul vechi și te-am văzut punându-le lângă tine. Cred că stai pe ele.

Eram îmbrăcat elegant și, în încercarea de a nu-mi strica pantalonii de la costum, mă lăsasem pe călcâie cât timp lucrasem.

Am întins mâna în dreapta și am început să pipăi pe jos.

— În partea cealaltă, s-a auzit din nou vocea.

Am întins cealaltă mână și, într-adevăr, am dat de prezoane.

— Mersi, am strigat eu.

M-am întors spre mașină și am început să înșurubez prezoanele la loc.

„Cine să fi fost acolo și ce căuta sub o pasarelă oarecare, într-o seară furtunoasă, cum era aceea?”, m-am întrebat.

Am terminat de schimbat cauciucul și am lăsat jos cricul. Totul părea suficient de stabil. Am aruncat o privire în urma mea, dar nu am văzut pe nimeni. Apoi am azvârlit cauciucul spart în portbagaj.

Am lăsat cricul și trusa de prim-ajutor pe bancheta din spate, în caz că aș mai fi avut nevoie de ele. Puteau să le pună la loc angajații centrului de închirieri auto. Când am terminat cu toate, am privit prin întunericul de sub pasarelă.

— Pot să te ajut cu ceva? am întrebat eu, în neant.

Tăcere.

— Eu mă pregătesc de plecare. Dacă ai nevoie de ajutor, acum e momentul să zici.

Din nou, tăcere. M-am gândit să mă îndrept spre stâlpii de susținere, în căutarea persoanei care mi se adresase, dar mi s-a părut riscant.

— Bine, am plecat, am strigat eu, oferindu-i persoanei în cauză, indiferent cine ar fi fost ea, o ultimă șansă.

Dar n-am primit, nici de data aceasta, nici un răspuns. Am așteptat un moment, după care m-am întors și m-am îndreptat spre

portiera de pe partea șoferului.

5

— De ce ești așa de dichisit? s-a auzit același glas feminin.

Ajunsesem deja în fața mașinii. M-am întors și am privit prin beznă, acolo unde întrezărisem stâlpii de susținere ai pasarelei.

— Am fost la o înmormântare.

Nici o reacție.

— Mi-a murit nașul.

Din nou, nici o reacție. Am făcut câțiva pași înapoi, spre portiera din dreptul pasagerului.

— Nu e și un film vechi care se cheamă așa? a întrebat vocea. *Nașul?*

Gândul m-a purtat în urmă, către funeraliile la care asistasem. Imaginea lui în sicriu. Prietenii și familia plângând. Fotografiile din jurul altarului, înfățișându-l pe nașul meu când era tânăr, în putere… în viață.

— Nu la genul acela de naș mă refer, am zis și, cum vocea nu mi-a răspuns, am vorbit din nou, prin întuneric. În tinerețea mea, oamenii alegeau nași de botez pentru copiii lor. Niște persoane care să vegheze asupra lor, dacă s-ar fi întâmplat ceva cu părinții.

Am tăcut pentru o clipă.

— El a fost nașul meu.

— Ați fost apropiați?

Întrebarea mi s-a părut bizară. Mai cu seamă pentru că nici nu vedeam cine mi-o adresa sau de ce purtam acea conversație, sub o pasarelă oarecare de pe șosea.

— Mda, am răspuns eu. Mai ales când eram mai tânăr. A fost un tip de treabă. O să-mi lipsească.

A urmat un nou moment de tăcere, apoi am auzit mișcări pe pavaj. Zgomot de metal și de pași. Stăteam lângă portiera din dreptul pasagerului și am deschis-o. Lumina din habitaclu s-a răspândit afară, în întuneric, și atunci am zărit-o pe fată. Să fi avut vreo cincisprezece sau șaisprezece ani.

Împingea o bicicletă și, din felul în care se deplasa, mi-am dat seama că roata din față cedase.

— Se pare că nu sunt singurul care a făcut pană, am remarcat eu.

— Nu-mi merge telefonul, a răspuns ea, pe un ton ezitant. Și locuiesc destul de departe. Cam la patruzeci de minute distanță cu bicicleta.

— Da, am zis, eu, încuviințând din cap, nici eu nu reușesc să prind semnal. Trebuie să fie din cauza furtunii.

— Ai copii?

— Poftim?

— Ai copii?

Am dat din cap că da.

— O fată. Are opt ani.

— E cu tine?

Am clătinat din cap.

— Nu. Nu l-a cunoscut pe nașul meu, așa că nu am adus-o cu mine. Nici nu eram sigur dacă nu e prea mică pentru a lua parte la o înmormântare.

Am aruncat o privire spre întuneric și ploaia deasă.

— Ascultă, puștoaico, o să-ți fie greu să ajungi acasă cu bicicleta în starea asta. Patruzeci de minute de pedalat înseamnă vreo două ore de mers. Mai ales când ai de târât și roata aia dezumflată. Dacă vrei, punem bicla în spate și te duc eu cu mașina.

— Unde mergi? m-a întrebat fata.

— La aeroport. Am prins un zbor târziu de întoarcere. Dar pot să te las pe tine mai întâi.

Tânăra șovăia. Îmi dădeam seama că se gândește dacă ar fi sau nu în siguranță cu mine.

— Sau poți rămâne aici, i-am spus. Și, eventual, să-mi dai numărul de telefon al părinților tăi, iar când o să am din nou semnal, am să-i sun, să vină să te ia.

Dar ea a clătinat din cap.

— O să fiu tot aici și peste două zile.

Am încuviințat din cap, deși nu înțelesesem ce voia să spună, și am ridicat din umeri.

— Cum zici.

6

— Nu poți s-o iei pe acolo, mi-a spus fata, arătând spre drum, în față.

Până la urmă, se hotărâse să mă lase s-o conduc, așa că am încărcat împreună bicicleta în portbagaj, cum am putut. Era legată cu o sfoară pe care o găsiserăm sub pasarelă. Acum, eram la volan, șofând prin întuneric.

Am văzut plasa care delimita șantierul de construcție, blocând drumul în față, acolo unde îmi arătase fata.

— Cu bicicleta poți să treci, mi-a explicat. Eu așa am ajuns aici.

Am încuviințat din cap.

— Bun. Și ce rute ocolitoare sunt?

— Nu știu, a spus ea, clătinând din cap. Eu doar pe drumul ăsta merg.

Mașina închiriată nu era dotată cu GPS și nici unul dintre noi nu avea semnal la mobil.

— Presupun că va trebui să improvizăm, am replicat eu și am apucat-o pe singurul drum disponibil.

Apoi i-am aruncat o privire fetei.

— Apropo, eu sunt John.

— Eu sunt Hannah, mi-a răspuns ea.

— Încântat de cunoștință, Hannah.

Am mers apoi în tăcere câteva minute.

— Îmi pare rău pentru nașul tău.

— Mulțumesc, am zis eu.

— De ce a murit?

— În principiu, de bătrânețe. Mi-au spus că în ultimii ani nu prea mai fusese în apele lui. Memoria îi cam juca feste, i-am spus, apoi am făcut o scurtă pauză. De ce m-ai întrebat de haine? Când eram sub pasarelă? Și dacă am copii?

— Încercam să-mi dau seama dacă ești un om bun sau nu.

Am aprobat din cap.

— Oamenii răi se pot face că le pasă, dar se vede că-s prefăcuți. Mi-am dat seama că tu ești sincer când te-am întrebat dacă erai apropiat de nașul tău.

I-am aruncat o privire scurtă. „E isteață”, mi-am zis în sinea mea.

— Ce căutai la pasarelă? am întrebat-o.

Hannah stătea cu privirea ațintită asupra geamului, uitându-se la stropii de ploaie care brăzdau suprafața de sticlă. Îi urma cu degetul, cu toate că erau în afară.

— Mai merg acolo din când în când. Lângă râu, e un loc bun unde poți să stai și să cugeți în liniște. N-ar fi trebuit să se întunece decât peste vreo două ore, dar furtuna a venit pe nepusă masă. Apoi mi-am spart roata în niște cioburi și am rămas în pană.

7

Mergeam deja de aproape o jumătate de oră și nu văzusem mare lucru. Am trecut de câteva intersecții, dar nici una dintre ele nu părea că avea să ne ducă în direcția potrivită.

Am aruncat o privire spre ceasul de bord. Dacă nu găseam curând o soluție, aveam să pierd avionul.

— Poate pe acolo, a zis Hannah.

Ajunseserăm în dreptul unei alte intersecții și, surprinzător, am zărit un indicator de ocolire la dreapta. Era primul peste care dădeam de când ieșiserăm de pe șoseaua principală.

Am ezitat o clipă, apoi am făcut dreapta. Oricum ar fi fost, tot la noroc mergeam. Am mai parcurs vreun kilometru și jumătate, dar nu se vedea nimic. După încă trei kilometri, începeam deja să-mi pun la îndoială decizia. Am aruncat o privire scurtă spre stânga, dar totul era cufundat în beznă.

— Uite, acolo! a strigat brusc Hannah. Se vede o lumină. Poate au un telefon funcțional sau măcar ne vor spune unde ne aflăm.

M-am uitat în față. Într-adevăr, la circa un kilometru și jumătate distanță, se întrezărea o lumină. O singură lumină, strălucind puternic în mijloc, din mijloc, răsărită ca din pământ.

Am simțit cum mi se ridică părul pe brațe și mi se face pielea de găină. Am aruncat o privire către Hannah, apoi către lumină. *Știu acea lumină.*

Ne apropiam tot mai mult și, când am depășit panta aceea lină, lumina era chiar în fața noastră.

— E o clădire. Cu o firmă luminoasă pe acoperiș, a remarcat Hannah, privind prin parbriz. Dar nu văd ce scrie.

Am simțit cum mă trec fiori pe șira spinării.

— Scrie *Cafeneaua de la capătul lumii,* i-am răspuns eu.

Hannah s-a uitat brusc la mine.

— Uau, ai ochi buni, nu glumă. Eu nu bat până acolo.

Am încuviințat din cap, întrebându-mă ce se petrecea și unde eram, de fapt.

8

Clopoțeii atârnați de ușă, pe interior, au răsunat, anunțându-ne sosirea. Un șuvoi de amintiri m-a copleșit brusc. Separeurile roșii, taburetele înalte de bar… Mi-am trecut mâna peste vechea casă de marcat.

Hannah s-a întors spre mine și mi-a zis:

— Miroase bine aici.

Am dat din cap aprobator.

— A plăcintă cu căpșune, a precizat ea.

— De fapt, e cu căpșune și rubarbă, am spus eu, după care m-am grăbit să adaug: Cred.

Era liniște în restaurant.

Hannah s-a întors din nou spre mine și mi-a zis:

— Mă duc să caut toaleta.

— Este… am început eu, arătând spre locul cu pricina. Adică, ar trebui să fie acolo, în spate.

Judecând după expresia feței ei, Hannah găsea că mă comport bizar și, ce-i drept, nu se înșela deloc.

— OK.

S-a dus la toaletă, iar eu am mai făcut câțiva pași prin cafenea. Am ajuns în dreptul unui separeu unde mai stătusem de două ori în trecut. Și, de fiecare dată, experiența respectivă îmi schimbase cu

desăvârșire perspectiva asupra vieții. În ambele rânduri, la plecare, mă întrebasem dacă aveam să mai văd vreodată cafeneaua.

— Te poți așeza unde dorești, s-a auzit o voce.

M-am întors în direcția de unde venise. Un alt șuvoi de amintiri și de emoții m-a inundat.

— Bună, Casey.

9

— Ai adus și un oaspete de data asta.

M-am uitat în ochii lui Casey. Nu se schimbase deloc. Zâmbetul, căldura, naturaleța ei… totul era încă acolo. Și, deși trecuseră mai bine de zece ani de la ultima noastră întâlnire, părea că nu îmbătrânise nici măcar cu o zi.

— Da, am răspuns. S-a pierdut un pic. Încerc s-o ajut să ajungă acasă.

Apoi am tăcut brusc. S-a așternut iar liniștea. Am privit în jur, prin cafenea, și din nou la Casey. Nu-mi venea să cred. Mă întorsesem. Dar de ce?

— Ce elegant ești în seara asta, a spus ea, făcând semn din cap spre costumul meu.

— Am fost la o înmormântare, am răspuns eu. În ultima vreme, e cam singurul motiv pentru care m-aș mai îmbrăca la costum.

Casey a încuviințat din cap, iar privirea i-a fugit pe lângă mine.

— S-a întors invitata ta.

Hannah străbătea intervalul de trecere spre noi, uitându-se în jur, prin cafenea.

— Nu pot să cred că n-am auzit de localul ăsta până acum, a spus ea. Eu sunt din zonă, aici am trăit toată viața, dar n-am auzit pe nimeni vorbind despre el.

Casey a schițat un zâmbet și ne-a făcut semn spre separeu.

— Vă rog, luați loc amândoi. Ce să vă aduc de băut?

— Nimic pentru mine, a răspuns Hannah. Mulțumesc.

M-am uitat mai atent la ea și, pentru prima oară, am observat că hainele ei păreau cam ponosite.

— Aveți cumva aici un telefon? a întrebat ea.

Casey a clătinat din cap.

— Din păcate, au picat toate liniile, din cauza furtunii. Ar trebui să-și revină destul de curând. De obicei așa se întâmplă. Te așteaptă familia?

— Nu chiar, a răspuns Hannah.

Am rămas pe loc, neștiind prea bine ce ar trebui să fac. Mă întorsesem la cafenea și aș fi vrut să mai stau. Nici faptul că aveam să pierd avionul nu mi se mai părea așa de important acum. Puteam să iau următorul zbor, în zori. Dar mă simțeam răspunzător pentru Hannah, căreia îi promisesem s-o duc acasă.

— Dacă vrei, poți să stai un pic aici, până trece furtuna, a spus Casey.

Hannah s-a uitat la mine, iar eu am ridicat din umeri.

— Cum vrei tu. Ți-am promis că te duc acasă. Așa că putem să ne continuăm drumul, dacă vrei. Sau, la fel de bine, putem să luăm un loc și să așteptăm să treacă furtuna.

Fata nu zicea nimic.

— Dacă rămânem, fac cinste, am adăugat eu. Dacă nu veneai tu, poate că aș fi fost și acum sub pasarela aia, căutând prezoane.

A ridicat ușor privirea și a schițat un surâs vag.

Am mai rămas cu toții în picioare câteva momente.

— Bine, a spus Hannah, în cele din urmă. Putem să ne așezăm.

Casey s-a uitat, zâmbitoare, la noi.

— Minunat. Păi, atunci, vă las să vă instalați comod. Între timp, să vă aduc ceva de băut?

— O apă cu lămâie, te rog frumos, am răspuns eu, în timp ce luam loc în separeu.

Hannah s-a uitat la Casey.

— Un ceai cu zahăr, dacă se poate.

Casey i-a zâmbit.

— Asta vrei să-ți aduc?

Hannah a încuviințat din cap.

— Atunci, se poate.

Hannah i-a aruncat o privire nedumerită lui Casey, apoi s-a așezat de cealaltă parte a mesei. Casey ne-a făcut semn spre niște meniuri, puse în suportul special de pe masă.

— Vă las să vă uitați în liniște și mă întorc în câteva minute să vă iau comanda.

10

Scosesem deja un meniu din suport. Dar când l-am întors, să mă uit pe spate, scrisul se vedea neclar, în ceață. Am scuturat ușor din cap, iritat. Apoi am întins mâna, ca să țin meniul mai la distanță, și l-am înclinat, spre lumină.

— Ce faci? s-a mirat Hannah.

— Citesc ce scrie pe spatele meniului, i-am răspuns, uitându-mă fix la ea.

— Dar de ce-l ții așa, la distanță?

— Pentru că altfel nu pot citi, i-am explicat eu, cu o vagă notă de enervare în glas.

Dar mi-a părut numaidecât rău pentru felul în care o repezisem. Nu era vina ei că aveam nevoie de ochelari.

Mi-am îndreptat din nou privirea spre meniu.

De ce ești aici?
Îți este teamă de moarte?
Ești un om împlinit?

Iată-le. Cele trei mici întrebări. Mici, adică scurte. Uriașe însă din punctul de vedere al implicațiilor.

— Ei, ia te uită, sunt niște întrebări pe spatele meniului.

Hannah mă văzuse că le citeam și întorsese și ea meniul.

S-a mai uitat o dată ce scria pe exemplarul ei, după care s-a întins să vadă dacă și pe al meu scria același lucru.

— Ce ciudat.

— Ce anume?

— Meniurile au întrebări diferite.

A îngenuncheat pe banchetă și a întins mâna spre masa din spatele ei. A apucat trei meniuri și le-a pus pe masa noastră.

— Să vedem ce scrie pe astea.

Am urmărit-o cum întoarce meniurile pe spate.

— Aici scrie… Hei! a exclamat ea surprinsă. Ce ciudat!

M-am uitat la ea, iar ea a arătat spre meniu.

— Aș fi putut să jur că scria altceva cu o secundă în urmă. Dar acum e la fel ca primul meniu la care m-am uitat.

A luat unul dintre celelalte meniuri pe care le apucase și am văzut-o că face ochii mari de uimire. S-a uitat la mine.

— Ai…? a început ea, apoi s-a oprit. Ai văzut asta? m-a întrebat încet.

A întors meniul pe față și l-a lăsat pe masă. Apoi, o clipă mai târziu, l-a luat și l-a întors iar. Am urmărit literele cum dispăreau în neant și apoi reapăreau.

— E totul în regulă?

Casey se întorsese și ne așeza băuturile pe masă.

— Se pare că te familiarizezi cu meniul, mi-a spus ea, zâmbitoare. Cred că a trecut ceva timp, a adăugat, uitându-se fix la mine. Azi avem și un preparat special. Un sendviș Grouper Rueben. Nu este trecut în meniu.

Fata a ridicat ochii spre mine.

— Atunci, asta să fie, i-am răspuns.

— O alegere bună, a aprobat Casey. Vine pe pâine de secară marmorată, cu o salată *coleslaw* de ananas. E în regulă?

Am dat din cap că da.

Casey a zâmbit din nou și s-a uitat la Hannah.

— Și pentru tine?

Hannah a ezitat o clipă, apoi a pus meniul pe masă.

— Orice vrei, am spus. E răsplata pentru prezoane, după cum ți-am zis.

Ea a ridicat privirea spre Casey.

— Nimic, mulțumesc.

Casey mi-a aruncat o privire scurtă.

— Micul dejun special e foarte bun, i-a spus ea lui Hannah, apoi s-a uitat din nou la mine și mi-a făcut cu ochiul. Unul dintre cele mai populare preparate printre oaspeții care ne calcă pragul pentru prima dată.

Hannah a clătinat însă din cap. Mai puternic de data aceasta.

— Nu, nimic. Mulțumesc.

Tonul îi devenise foarte categoric. Orice notă amicală dispăruse din glasul ei.

— Bine, a încuviințat Casey încet, apoi a întins mâna către Hannah. Numele meu este Casey.

Hannah nu a dat mâna cu ea.

— Bună, i-a răspuns ea tăios.

Casey și-a retras mâna.

— Eu și John am stat puțin de vorbă cât erai la toaletă. Se pare că sunteți amândoi un pic rătăciți.

— El este, a răspuns Hannah. Eu sunt de prin zonă. Cunosc locurile astea. Și lumea știe unde sunt.

Casey mi-a aruncat o privire, apoi și-a îndreptat din nou atenția asupra lui Hannah.

— Super. Păi, atunci, mă duc să las comanda. Să mă anunți dacă te răzgândești.

11

Hannah și-a luat telefonul de pe masă și a verificat de două ori dacă are semnal. Nu avea, așa că l-a pus la loc.

— Ești bine? am întrebat-o eu, cu glas șovăielnic.

— Unde suntem? a replicat ea, pe un ton sfidător.

Se vedea că e supărată. Am luat meniul și am făcut semn spre copertă.

— Se pare că suntem la *Cafeneaua de la capătul lumii.*

— Ai spus că ai venit aici pentru o înmormântare.

Am încuviințat din cap.

— Așa e.

— Și că ai făcut pană în drum spre aeroport.

— Într-adevăr.

— Și atunci, de unde știi de locul ăsta? Și de ce te-ai prefăcut că ne-am rătăcit dacă știai că e o cafenea aici?

Am ezitat o clipă.

— Nu mă minți, a adăugat ea. Oi avea eu doar cincisprezece ani, dar nu sunt proastă. Casey a spus că a trecut ceva timp de când n-ai mai studiat meniul lor. Și te-ai comportat ciudat și când am zărit localul în depărtare. Și știai unde e toaleta de cum am intrat.

Am încuviințat ușor din cap.

— Ai mai fost aici, a spus Hannah. De ce te-ai prefăcut că te-ai rătăcit?

— E o poveste lungă, i-am răspuns.

— Nu poate fi chiar *atât* de lungă, a replicat ea, pe un ton profund sarcastic.

Am încuviințat din nou din cap. Era un copil bun. Dur. Inteligent. Și în mod clar trebuise să-și păzească spatele și-n trecut.

— Ultima dată când am fost aici, locul ăsta era în Hawaii, i-am răspuns.

Apoi am avut un moment de ezitare.

— Îmi dau seama că nu are nici un sens. Și dacă vrei să facem situația și mai confuză, întrebările acelea pe care le-ai văzut acum câteva minute pe spatele meniului chiar s-au schimbat atunci când te-ai uitat peste ele. Fiecare client are propriile întrebări. Cel puțin din câte îmi dau eu seama.

— Hawaii? a repetat ea, neîncrezătoare.

Drept răspuns, m-am mulțumit să încuviințez din cap. Cum aș fi putut explica așa ceva unei copile de cincisprezece ani?

— Uite, puștoaico. Nu știu de ce ni s-au încrucișat drumurile. Și nu știu de ce suntem amândoi acum aici. Pot să-ți spun doar că mâncarea e bună, oamenii sunt foarte drăguți și…

Hannah s-a ridicat, și-a luat jacheta și s-a îndreptat în viteză spre ușă.

N-am făcut nimic altceva decât să dau din cap aprobator. Nu o învinuiam. Mai mult ca sigur, toată experiența asta o băgase în sperieți. O auzeam cum trage de ușa cafenelei, încercând să iasă afară. Dar ușa nu se deschidea. A smucit mai tare de ea și, în cele din urmă, a reușit.

— Ți-ai uitat telefonul, am spus cu voce tare.

Îl lăsase pe masă. L-am luat și l-am ridicat deasupra capului. Nu voiam să creadă că mă iau după ea.

Deși stăteam cu spatele la intrare, și la Hannah, am auzit urletul furtunii năvălind pe ușa deschisă. Vântul vuia năprasnic și ploua și acum cu găleata.

Am continuat să țin telefonul ridicat, dar nu m-am întors să mă uit la Hannah. Nu voiam să o sperii și mai mult.

Și, sincer, nici nu știam ce să-i spun.

O clipă mai târziu, am auzit zgomot de pași, apoi cineva mi-a luat telefonul din mână.

12

Ploaia cădea în rafale și vântul era acum atât de puternic, încât aproape că sufla picăturile în lateral.

Hannah și-a îndepărtat părul de pe față. A încercat încă o dată să-și dezlege bicicleta din portbagaj. Fulgerele au lovit în apropiere și întreaga parcare cu pietriș s-a luminat. Tunetele care au urmat au fost atât de puternice încât aproape că au dărâmat-o la pământ.

Când și-a recăpătat echilibrul, s-a dus din nou la sfoară.

— Te pot ajuta dacă vrei.

Hannah s-a întors. Vântul i-a lipit din nou părul de față. S-a grăbit să și-l dea la o parte. Casey stătea lângă ea, iar ploaia le făcea pe amândouă ciuciulete.

— Te pot ajuta dacă vrei, a repetat Casey cu blândețe.

Hannah a rămas o clipă pe gânduri, în ploaie.

— Nu reușesc să-mi scot bicicleta, a spus ea, cu vocea întretăiată. Vreau doar să plec.

Casey stătea lângă ea, în vântul șfichiuitor și ploaia care cădea neîncetat.

— Ești sigură? a întrebat-o.

Hannah a ezitat, apoi a ridicat mâinile în aer.

— Da.

Și-a șters ploaia de pe față.

— Nu, a răspuns ea plângând. Nu știu.

A mai ezitat încă un moment, apoi și-a șters nasul.

— Și nu știu de ce plâng, a adăugat ea.

A întins mâna după sfoara care ținea în jos portbagajul mașinii și a tras de ea de câteva ori. Dar nu a reușit nici s-o clintească. Casey a venit lângă Hannah și, în câteva clipe, a dezlegat sfoara.

Hannah s-a aplecat să-și scoată bicicleta din portbagaj, ajutată de Casey. Apoi s-a ridicat, ținând de ghidon și privind spre drumul întunecat.

— Uite-ți și telefonul, a spus Casey și i l-a întins. Și poți pleca dacă vrei, a continuat, apoi a tăcut pentru o clipă. Dar înăuntru e cald. Și avem mâncare bună.

Fulgerele au brăzdat din nou cerul și un alt tunet a răsunat în apropiere.

— Și vei fi în siguranță acolo. Îți promit.

Hannah ezita. Un alt fulger a străbătut cerul. S-a uitat la Casey, care i-a făcut semn din cap spre cafenea.

— OK? a întrebat-o Casey.

Dar Hannah nu era încă sigură.

— Nu, a spus ea brusc, smulgându-i lui Casey telefonul din mână.

Apoi a luat-o la fugă, pe drum, ducând cu ea bicicleta.

13

Casey s-a întors în cafenea. Era udă leoarcă.

Eu eram în picioare, privind pe geam.

— Unde a plecat? am întrebat-o.

Casey a ridicat din umeri.

— Nu știu sigur.

— N-ar trebui să mergem s-o căutăm?

— Nu, mi-a răspuns Casey, clătinând din cap. Vin imediat, a adăugat, îndreptându-se spre toaletă. Mă duc să mă schimb.

Când a trecut pe lângă masa la care stăteam eu, a întins mâna și a apăsat pe telecomanda cheii de la mașina mea. Am auzit alarma și am văzut pe geam cum clipesc farurile.

— Ești sigură? am întrebat-o pe Casey.

— Absolut, a zis, lăsându-mi cheile pe masă și pornind mai departe.

M-am întors la masa mea și am luat loc. Meniul era încă acolo, întors pe spate.

De ce ești aici?
îți este teamă de moarte?
Ești un om împlinit?

Totul era însă în ceață.

14

— Sendviș Grouper Rueben cu salată *coleslaw* de ananas?

Era o voce de bărbat. O voce pe care am recunoscut-o numaidecât, cu toate că trecuseră mai bine de zece ani de când n-o mai auzisem. M-am întors imediat.

— Bine ai revenit, John. De data asta, ai ales o noapte întunecată și furtunoasă.

I-am zâmbit și m-am ridicat.

— Mă bucur să te văd, Mike.

Mike mi-a zâmbit și el.

— Și eu mă bucur.

Spre deosebire de Casey, Mike nu arăta chiar neschimbat față de ultima noastră întâlnire. Îmbătrânise un pic, chiar dacă nu-și arăta oricum vârsta.

— Copiii îți conferă o altă perspectivă asupra timpului, mi-a spus, citindu-mi, parcă, gândurile. Faptul că o am pe Emma schimbă totul. S-a făcut mare de-acum.

— Ultima oară când ne-am văzut, era doar o copilă.

— Da, timpul trece, a încuviințat Mike, apoi a aruncat o privire prin cafenea, a schițat un zâmbet și a adăugat: În genere.

Voiam să stau de vorbă cu Mike, dar mă tot frământam, gândindu-mă unde ar fi putut să se ducă Hannah.

Am aruncat privire pe geam, dar totul era cufundat în beznă și nu se auzea decât răpăitul ploii torențiale.

— Ai încredere în Casey? m-a întrebat Mike.

M-am întors și m-am uitat la el.

— Da.

A încuviințat din cap, de parcă ar fi vrut să spună: „Bine, atunci. Nu-ți face griji”.

Mike mi-a pus pe masă farfuria cu sendvișul. Voiam să am încredere în Casey. Voiam să stau acolo și să-mi mănânc în liniște sendvișul, care mirosea ademenitor.

Dar Hannah era doar o copilă cu o bicicletă stricată, rătăcind aiurea noaptea, pe ploaie. Și eram și eu răspunzător pentru asta, cel puțin în parte. Mi-aș fi dorit să rămână la cafenea.

Mike s-a strecurat pe bancheta din fața mea.

— Uneori, pur și simplu nu e momentul potrivit.

— Sunt sigur că ai dreptate, am răspuns. Dar e vorba că o puștoaică de cincisprezece ani umblă pe drumuri…

— Ai încredere în Casey? m-a întrerupt Mike.

Am încuviințat din cap, cam fără convingere.

— Atunci, o să fie bine.

Pe de o parte, aș fi vrut să continui discuția. De unde știa că o să fie bine? Aveam însă încredere în Casey. Și în Mike.

— Se întâmplă să fim prima picătură, se întâmplă să fim ultima picătură și se întâmplă să fim undeva la mijloc, a zis Mike, cu un aer meditativ.

M-am uitat la el, confuz.

— Gândește-te la viață ca la o carafă a potențialului, John. Unii oameni vin aici crezând că au carafa cam goală. Nu văd mare lucru în ei înșiși, și nici în lume, a explicat el, ridicând din umeri. Dar, sperăm noi, după ce petrec o vreme aici, îi putem ajuta adăugând câteva picături în carafa lor. Poate fi vorba despre o poveste, o idee, o perspectivă asupra vieții… Orice i-ar putea ajuta să-și privească cu alți ochi propriul potențial. Sigur că, atunci când își închipuie că au carafa aproape goală, cele câteva picături ar putea să nu însemne mare lucru. Când cad înăuntru, sună a gol. Dar nu contează. Căci cu toții trebuie să începem de undeva. Și, cu timpul, dacă rămân deschiși în fața ideii, vor mai cădea și alte picături și carafa va începe, încetul cu încetul, să se umple.

— Poate chiar vor căuta să toarne ei înșiși câteva picături înăuntru?

Mike a încuviințat din cap.

— Poate. Și, cu puțin noroc, la un moment dat, fiecare dintre acele picături va deveni atât de importantă, încât carafa potențialului lor va începe să dea pe-afară.

— Și apoi?

— Apoi vor duce o viață cu mult mai uimitoare decât și-ar fi putut imagina vreodată, a răspuns Mike.

A tăcut preț de câteva clipe, ca să-mi dea răgazul necesar să asimilez ideea. După care a făcut un semn cu capul spre bezna de afară.

— Nu putem controla ce fel de picătură suntem în viața altei persoane.

— Am crezut că poate Hannah ar trebui să petreacă o vreme aici, am răspuns eu. Mă simt cam prost dacă mă gândesc că ea a rămas blocată sub o pasarelă, cu roata spartă la bicicletă, doar ca un catalizator pentru ca eu să revin la cafenea. Și, în schimb, ea nu se alege decât cu un drum lung până acasă, prin ploaie și întuneric.

Mike a dat din cap înțelegător.

— Uneori, lucrurile pur și simplu nu ies așa cum ne-am dori.

15

Hannah stătea lipită de unul dintre pereții laterali ai cafenelei. Se afla sub o streașină micuță, care o proteja puțin, dar vântul sufla năprasnic și îi tot azvârlea stropii de ploaie în față. Picăturile veneau atât de repede încât o dureau obrajii.

După ce fugise de Casey, mersese câteva sute de metri pe drum. Dar realitatea situației ei a depășit frica. Știa că e o prostie s-o pornească pe un drum pe care nu-l cunoștea, într-o direcție care ar putea să n-o ducă nicăieri.

Așa că, după ce Casey intrase în cafenea, se furișase înapoi și se adăpostise în întuneric, lipindu-se de perete.

Aruncase o privire rapidă pe una dintre ferestrele din față ale cafenelei. John stătea la o masă și vorbea cu un bărbat pe care nu-l văzuse până atunci. Părea că se cunoșteau.

Totul o deranja. De ce se prefăcuse John că s-au rătăcit? Era clar că mai fusese în cafeneaua asta. Nu putea să sufere când oamenii o mințeau. Nu putea să sufere ideea că lumea era plină de mincinoși.

A vârât mâna în buzunar și a scos puținii bani pe care îi avea.

Trei dolari. S-a gândit să-și ia inima-n dinți, să se întoarcă în cafenea și să se așeze singură într-un alt separeu. Poate că cei trei dolari i-ar fi de ajuns ca să-și comande și ceva de mâncare. Îi era foarte foame. Poate că John i-ar mai face totuși cinste cu masa, așa cum se oferise.

Dar nu voia să se întoarcă înăuntru.

Nu se putea încrede în el și, din moment ce el îi cunoștea pe oamenii din cafenea, nu se putea încrede nici în ei.

Nu știa ce să facă. Așa că a rămas acolo, în aerul rece și cu ploaia șfichiuindu-i obrajii. Se simțea îngrozitor și, cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât devenea mai furioasă.

De ce alții o duceau atât de bine, față de ea? Cu ce greșise ea ca să merite o asemenea viață?

16

Mike se întorsese și se uitase pe fereastră, scrutând întunericul. De parcă ar fi văzut ceva. Dar apoi și-a întors privirea spre mine.

— Cum e sendvișul?

Am terminat de mestecat și am zâmbit.

— Uimitor. Așa cum e de fiecare dată mâncarea la voi.

— Clientul nostru, stăpânul nostru.

Mike mi-a făcut semn cu capul către salata *coleslaw* de ananas din farfuria mea.

— Am cules rețeta asta din Hawaii, a spus, apoi a schițat un zâmbet. Ai fost vreodată acolo?

I-am întors zâmbetul, în timp ce în minte mi-a revenit cea de-a doua vizită la cafenea. Vizită care, după cum bine știa Mike, avusese loc în Hawaii.

— Să știi că a fost una dintre cele mai profunde experiențe pe care le-am trăit.

Mike a zâmbit din nou, apoi s-a oprit o clipă, înainte de a mă întreba:

— Și ce te aduce în această parte de lume?

— O înmormântare, de fapt. Nașul meu a murit.

— Îmi pare rău să aud. Erați apropiați?

— Nu-l mai văzusem de mult. Am fost apropiați când eram mic.

— Nu ați păstrat legătura?

Am clătinat din cap.

— Era vărul tatălui meu. Și cu cinci sau șase ani mai mare decât tata. Așadar, exista o diferență mare de vârstă între noi. După ce am plecat la facultate, am corespondat o vreme. Apoi am fost ocupat cu studiile și nu mai apucam să-i răspund de fiecare dată, am explicat eu și am ridicat din umeri. După absolvire, nu m-am mai întors acasă. Și nici nu anunțam, de fapt, pe nimeni când îmi schimbam adresa. Mă mutam foarte des dintr-un loc în altul. Așa că, în cele din urmă, am pierdut legătura cu el, am zis eu, cu un oftat. La înmormântare, nu m-am putut abține să nu mă gândesc că poate nici măcar n-a știut cât de mult am apreciat că l-am avut în viața mea. Când ești mai tânăr, uneori pur și simplu nu ai aceeași perspectivă asupra lucrurilor.

Am făcut o pauză, înainte de a relua:

— Până când, într-o zi, te duci la înmormântare și îți dai seama că e prea târziu.

Am ezitat din nou și am aruncat o privire de jur-împrejur, prin cafenea.

— Mike, nu mă înțelege greșit. Mă bucur că am ajuns din nou la voi. Dar sunt puțin confuz. Dacă nu trebuia să o aduc pe Hannah la cafenea, atunci de ce mă aflu aici?

Mike a ridicat din umeri.

— Tu să-mi zici.

Am clătinat din cap.

— Nu știu. Totul e în regulă. Eu…

Dar m-am oprit brusc. În prima mea vizită la cafenea, am avut o discuție lungă cu Casey despre căutarea unei vieți care să fie mai mult decât „în regulă”.

Conversația aceea îmi revenise brusc în minte.

Mike mi-a citit imediat expresia de pe față.

— Așadar, totul e *în regulă?*.

Am rămas din nou tăcut pentru o clipă.

— Cred că nu mi-a fost prea ușor în ultima vreme. Și faptul că am participat la funeralii a scos cumva nemulțumirile mele la suprafață.

Mike tăcea.

Am clătinat ușor din cap.

— Cele mai frumoase amintiri cu nașul meu sunt legate de excursiile în care tata mă lua și pe mine. Veneau el, nașul meu și alți trei tipi de vârsta lor. Și eu. Făceam două sau trei excursii pe an. Cu tot felul de activități în aer liber, de fiecare dată. Erau, de fapt, călătoriile lor. O șansă de a scăpa de la birou și de a face ceva ce le plăcea. Eu eram doar un copil care avea norocul să ia și el parte. Mergeam aproximativ cinci ore cu o dubă veche de tot, pe care o avea familia mea, doar pentru a ajunge în diverse locuri. Apoi, după câteva zile la pescuit sau cu cortul, ne suiam în mașină și ne întorceam.

— Sună plăcut, a spus Mike.

Am încuviințat din cap.

— Într-adevăr. Au fost niște excursii frumoase.

Am tăcut pentru o clipă.

— Și ei erau de treabă, am zis în cele din urmă, schițând un surâs. Oameni cu opinii puternice. Asta îmi amintesc. Se întâmpla înainte de apariția tuturor tehnologiilor de care dispunem acum, așa că cinci ore le umpleai stând de vorbă. Și crede-mă când îți spun că ei au acoperit fiecare subiect pe care ți l-ai putea imagina. Dar chiar și așa, cu opiniile lor puternice, am remarcat că știau când era cazul să abandoneze un subiect sau altul. Și cum să prezinți cu subtilitate o perspectivă diferită decât a celor din jur. Și unde mai pui că erau niște tipi duri, am adăugat. Nu se dădeau niciodată în lături atunci când era ceva de lucru sau vreo problemă de rezolvat. Și își purtau de grijă unul altuia. Și mie.

Pentru un moment, privirea mi-a alunecat într-o parte.

— Am învățat multe despre viață de la ei. Să fac ce e corect, chiar și atunci când nu este calea ușoară. Să-i tratez pe oameni cu respect. Mai ales pe fete. Să prețuiesc prietenia și voia bună.

M-am oprit și am oftat.

— Dintre ei, doar tatăl meu mai trăiește, Mike. Restul s-au dus. N-am să-i mai văd niciodată, nici n-am să le mai aud glasurile, nici nu îi voi mai asculta cum glumesc unul pe seama altuia. A rămas doar tata, și îmbătrânește și el rapid în ultima vreme. Și când el nu va mai fi…, am zis cu glas șovăielnic, …când el nu va mai fi, următorul care se va duce voi fi eu.

Mike a zâmbit vag.

— Sunt sigur că mai ai mulți ani de trăit, John.

— Sper. Dar și eu îmbătrânesc. Am trecut de cincizeci de ani, am zis, clătinând din cap. Am dat prima oară de locul acesta în urmă cu

mai bine de douăzeci de ani, Mike. E atât de greu de crezut. Parcă ieri a fost.

Am oftat din nou.

— Nu știu. Prima dată când am venit aici, eram pierdut. Efectiv, pierdut. Dar apoi am găsit cafeneaua aceasta și am plecat de aici cu o perspectivă complet nouă asupra vieții. Am făcut multe schimbări.

Mi-am dat seama singur de multe lucruri. Când am găsit din nou cafeneaua în Hawaii, totul mergea *atât* de bine. Credeam că am înțeles totul.

M-am uitat în jos la meniu.

> *De ce ești aici?*
> *Îți este teamă de moarte?*
> *Ești un om împlinit?*

Totul era însă în ceață.

— Și acum? m-a întrebat Mike.

— Nu știu. Am multe zile în care mă simt din nou cam pierdut.

Mike a dat din cap aprobator. Am rămas în tăcere câteva clipe.

— Poate că ești aici pentru a înțelege din nou.

Am încuviințat din cap.

— Sper că da.

17

Mike și cu mine stăteam încă la masă și vorbeam. Am auzit pași ușori în spatele meu și l-am văzut pe Mike ridicând ochii și zâmbind.

Pentru o clipă, m-am gândit că poate Hannah s-a răzgândit și a revenit la cafenea.

Totuși, când m-am întors, am văzut că nu e ea. Era o tânără care părea să aibă în jur de douăzeci de ani.

— Bună, John, a spus, întinzându-mi mâna. Mă bucur să te revăd.

Rotițele mi se învârteau cu frenezie, încercând să-mi dau seama cine e. Îi cunoșteam vocea. Deși era, cumva, diferită.

— Cum mai stai cu surfingul zilele astea? m-a întrebat ea, surâzătoare.

Și atunci mi-a picat fisa.

— Emma? am făcut eu, uimit.

Am întors privirea spre Mike, care zâmbea.

— Nu mai e micuța instructoare de surfing pe care ai întâlnit-o ultima dată, a spus el.

M-am uitat la Emma.

— Ultima dată când te-am văzut, erai doar o copilă. O copilă foarte amabilă, care m-a ajutat să prepar micul dejun și ne-a oferit tuturor lecții de surfing.

— E și acum amabilă, a adăugat Mike. Și a devenit o surferiță și mai bună. Uneori îmi este greu să țin pasul cu ea.

Emma a încuviințat din cap spre Mike.

— Îl iau ușor în ultima vreme. Ca să-și mențină încrederea în sine. Știi tu, navigând pe valurile mici.

M-a pufnit râsul.

— Foarte drăguț din partea ta.

Emma s-a uitat la Mike și i-a zis:

— Tată, am câteva lucruri de terminat. Ai nevoie de ajutor în bucătărie sau cu altceva?

Mike ezita. A aruncat o privire pe fereastră, în întuneric.

— Nu, a spus el după o clipă, zâmbindu-i fiicei lui. Mulțumesc, Coco. Nu acum.

Tânăra a zâmbit și și-a îndreptat privirea spre mine.

— Încă îmi spune așa.

— Probabil că nici n-ai să scapi vreodată, am replicat eu, râzând.

— Probabil, a încuviințat ea și i-a zâmbit lui Mike.

Emma s-a întors din nou spre mine.

— Sper să apucăm să stăm de vorbă mai pe îndelete. Mi-ar plăcea să aflu pe unde ai mai călătorit de când nu ne-am văzut.

Am dat din cap aprobator.

— Ar fi minunat. Și mie mi-ar plăcea să aud cum ți-a mers ție. Am și eu o fiică de-acum. Ar fi minunat să aflu perspectiva ta asupra *parenting*-ului.

— O, mie mi-a ieșit aproape perfect, a spus Mike, surâzător.

— Cu excepția câtorva chestii importante, care nu ți-au ieșit mai deloc, a zis Emma, râzând.

— Bine, fie, s-a învoit Mike. Cu excepția lor.

Apoi Emma s-a uitat la mine și mi-a zis:

— Abia aștept. Vă las acum să vorbiți ca-ntre bărbați și am să revin mai târziu să-ți povestesc despre tata.

În timp ce Emma se îndepărta, m-am întors spre Mike.

— Ce mare s-a făcut!

Mike a încuviințat din cap.

— Știu. E așa un paradox în privința copiilor… într-un fel, ți se pare că mai deunăzi erau doar niște mogâldețe pe care le plimbai pe umărul tău și le duceai la culcare seara. Însă, pe de altă parte, ai impresia că au fost în viața ta dintotdeauna. Nu-ți poți imagina cum ar fi fără ei, a explicat el, dând din cap către John: Lucru pe care sunt sigur că-l înțelegi, acum că ai și tu o fiică. Felicitări, apropo.

— Mulțumesc. Și sunt total de acord cu ceea ce ai spus. Deși nu sunt încă la fel de avansat pe drumul ăsta. Fiica mea are doar opt ani, am zis eu, apoi am ezitat pentru o clipă. E atât de ciudat, nu-i așa? Cum funcționează timpul. Nu am văzut-o pe Emma de când era mică. Și mi-am amintit de ea cum era atunci. De parcă timpul s-ar fi oprit în loc. Până acum câteva momente, când a făcut acel comentariu despre surfing și mi-am dat seama cine e. Apoi timpul s-a scurs cu o mie de kilometri pe oră. De la felul în care mi-o aminteam și până-n prezent.

Am tăcut pentru câteva clipe.

— Cam la fel m-am simțit și mai devreme astăzi, am adăugat cu tristețe. Ultima dată când l-am văzut pe nașul meu, era cu doar câțiva ani mai în vârstă decât sunt eu acum, am zis, clătinând din cap. Mi se pare atât de greu de crezut. Și așa mi l-am imaginat, încă plin de energie și de viață. Până am ajuns la priveghiul lui. Apoi, într-o clipă, a devenit un bătrân a cărui viață se sfârșise.

18

Emma s-a îndreptat spre tejghea, unde se afla Casey, care, după ce-și schimbase hainele ude, umplea acum niște recipiente cu zahăr.

— Nu o văd, a spus Emma.

— A plecat.

— Oh, a făcut Emma, cu tristețe. Așteptam cu nerăbdare să vorbesc cu ea. Se va întoarce?

— Asta nu știm încă, a spus Casey, bătând-o ușor pe umăr. Uneori, pur și simplu nu este momentul potrivit.

Afară, Hannah stătea și acum lipită de perete. Mai trăgea din când în când cu ochiul pe ferestrele din față și astfel a văzut-o Casey că se întorsese. Își făcea de lucru în spatele tejghelei. Și mai era cineva în cafenea. O fată puțin mai mare decât Hannah.

Toți păreau să se cunoască.

Hannah simțea că trebuie să stea de vorbă cu fata aceea. Nu știa de ce. Nu era ca și când ar fi cunoscut-o.

Pentru o clipă, Hannah a luat din nou în considerare posibilitatea de a intra în cafenea. Se făcuse și mai frig și deja dârdâia. Știa că, rămânând acolo, n-avea să-i fie mai bine.

Dar, încă o dată, a respins ideea. Nu era locul ei acolo. Iar ei nici nu o doreau acolo. Altfel, ar fi venit s-o caute.

În momentul în care gândul acesta i-a trecut prin minte, a știut că este o minciună. Casey stătuse în ploaie și o rugase să intre în cafenea. O întrebase de mai multe ori.

De ce nu acceptase, pur și simplu? Ar fi fost atât de simplu. Dar acum nu voia să vină înapoi cu coada între picioare. S-ar fi simțit prea prost.

Vântul o biciuia, așa că și-a strâns brațele în jurul umerilor. Era udă leoarcă, înfrigurată și profund nefericită.

A aruncat o privire spre parcare și a văzut mașina lui John. Nu se afla atât de departe de ea. Era într-o zonă unde nu bătea prea multă lumină. Poate că era descuiată. Poate că s-ar putea adăposti acolo măcar până ar sta ploaia.

Și-a sprijinit bicicleta de perete, sub streașină. Ar trebui să fie în siguranță acolo. Zona aceea era, în mare, ascunsă și, oricum, cine să iasă pe așa o vreme?

Așa că, privind spre ferestrele din față ale cafenelei, pentru a se asigura că nu o vede nimeni, s-a îndreptat spre mașina lui John.

19

Mike și cu mine stăteam în tăcere de câteva clipe, până când el s-a hotărât să vorbească.

— Mai e și altceva care te supără, John, în afară de moartea nașului tău?

— Ce vrei să spui?

— Să pierzi pe cineva nu e niciodată ușor. Mai ales pe cineva apropiat. Dar impresia mea e că nu-i singura dată când ți-a fost greu în ultima vreme.

Am clătinat din cap.

— Nu știu ce este. Dintr-odată, parcă nu mai e ca înainte. Prima mea vizită aici a avut un impact enorm asupra mea. Mi-a schimbat radical cursul vieții și mi-a plăcut nespus. Ani întregi am alternat un an de muncă și un an de călătorii. Asta făceam când te-am văzut ultima dată. Apoi, câțiva ani mai târziu, am devenit părinte și, brusc, nu mai era vorba doar despre mine. Prioritatea mea era să am grijă de altcineva.

Am ridicat din umeri.

— Și nu mă înțelege greșit, îmi place la nebunie. Adică, îmi place *cu adevărat* să fiu tată. E de departe cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat vreodată.

— Dar e altceva, a completat Mike.

Am dat din cap aprobator.

— Și, cumva, faptul că o am pe ea mă face profund conștient de trecerea timpului. De ceea ce sunt, am spus și m-am oprit pentru o clipă. Și de ceea ce nu mai pot fi.

Mike a încuviințat din cap.

— Ca, de pildă, un tip singur de douăzeci și opt de ani, care călătorește prin lume, cu rucsacul în spinare.

— Exact. Și, repet, nu e ca și când nu mi-ar plăcea viața mea. *Îmi place.* Doar că trebuie să mă împac cu ideea că aceste realități au dispărut, o dată pentru totdeauna… iar asta mă afectează cumva. Și acum, cu moartea nașului meu… am zis, ridicând din umeri. Știu că va părea, probabil, o prostie, dar în urmă cu câteva săptămâni, mergeam pe stradă și am văzut un cuplu. Trebuie să fi fost cam de o seamă cu Emma. Și era clar că, în acel moment al vieții lor, nu se puteau gândi decât unul la altul. Felul în care se țineau de mână, felul în care se priveau, felul în care se purtau… Și mi-am dat seama atunci că eu nu voi mai fi niciodată așa. Nu voi mai avea niciodată nouăsprezece ani, nici douăzeci și ceva, nici măcar treizeci și opt sau treizeci și nouă. Nu voi mai experimenta niciodată acea etapă a vieții, lipsită de griji, de dinainte de a deveni părinte. Nu voi mai fi călătorul de douăzeci și opt de ani care hoinărește prin lume, nici măcar călătorul de treizeci și opt de ani. Momentele astea s-au dus.

Mike a aprobat din cap.

— De ce te-a afectat atât de puternic constatarea asta?

— Poate pentru că unul dintre cele mai importante lucruri cu care am plecat de aici după prima mea vizită a fost că eu dețin controlul asupra vieții mele. Alegerile mele reprezintă o mare parte din

realitatea mea. Dar, în privința asta, nu pot să aleg pur și simplu să fiu mai tânăr. Mă uit la cronologia vieții mele și sunt mai aproape de vârsta de șaptezeci și cinci ani decât de cea de douăzeci și cinci. Și, orice aș face, nu am cum să dau timpul înapoi.

— Dar *ai vrea* să dai timpul înapoi? m-a întrebat Mike. Dacă ar fi posibil?

Am ezitat. Cafeneaua era genul de loc în care trebuia să-ți cântărești atent cuvintele când răspundeai la o astfel de întrebare.

— Nu, dacă asta ar presupune riscul să ajung în alt loc decât cel în care sunt acum. Dacă s-ar putea să nu găsesc vreodată acest loc. Sau să nu călătoresc prin lume sau să nu am familia pe care o am.

— Atunci, se pare că ai făcut ce trebuia, a răspuns Mike.

M-am uitat în jos, la meniul așezat pe masă, și am recitit prima întrebare.

De ce ești aici?

Am dat din cap aprobator spre Mike.

— Mi-am închipuit, presupun, că înțelesesem asta. Dar acum nu mai sunt atât de sigur.

— Mie mi se pare că ai înțeles, a zis Mike. Dar cu toții ne schimbăm. Și poate că acum ai șansa să înțelegi încă o dată. În această nouă etapă a vieții.

— Bănuiesc, i-am răspuns, apoi am șovăit pentru o clipă. Cred că sunt momente când aș vrea… când aș vrea să fiu mai tânăr.

20

„Aș vrea să fiu mai mare”, se gândea Hannah. „Cât mi-aș dori să fiu mai mare! N-ar trebui să mai merg cu bicicleta aia stupidă. Aș fi pe cont propriu. Aș avea libertatea mea…”

Se dusese la mașina lui John și încercase toate portierele. Erau încuiate. Se ghemuise lângă portiera din spate a pasagerului, încercând să-și dea seama ce să facă.

S-a gândit din nou cum o rugase Casey să intre în cafenea. Cum se oferise să o ajute.

„Ce proastă sunt”, și-a zis în sinea ei. „Ar fi trebuit să accept ajutorul.”

Din frustrare, s-a ridicat în picioare și a tras din nou de mânerul portierei. Nu pentru că ar fi crezut că se va deschide. Nu avea cum. Le încercase pe toate cu câteva momente în urmă și erau încuiate.

Doar că, de data asta, portiera nu mai era blocată. A simțit mânerul cedând ușor și a auzit declicul.

A încremenit. Cum de se întâmplase una ca asta?

Știa cu siguranță că ușa aceea fusese încuiată cu doar câteva clipe înainte.

Pe moment, a intrat în panică. Oare era în siguranță? Apoi o rafală de vânt s-a dezlănțuit, lipindu-i de corp hainele ude și reci.

Portiera era acum deschisă. Nu știa cum și în ce fel se întâmplase, dar dacă ar fi stat prea mult pe gânduri, putea să se blocheze din

nou. Fusese în mașini prevăzute cu această funcție.

După o privire rapidă pe ferestrele cafenelei, pentru a se asigura că nu se uită nimeni, a deschis mai larg portiera și s-a târât pe bancheta din spate.

21

Emma o ajuta pe Casey să umple recipientele cu zahăr. Dintr-odată, Casey s-a oprit pentru o clipă din ce făcea. Apoi a zâmbit.

— Ce este? a întrebat-o Emma.

— O picătură în carafă, a răspuns Casey.

Apoi a înșurubat capacul ultimului recipient.

— Dacă mai ai ceva de care trebuie să te ocupi, poate ar fi bine să rezolvi de pe acum, i-a spus ea Emmei. Am o bănuială că mai târziu vei fi ocupată.

— Vrei să spui că…? a dat să întrebe Emma.

— Cred că da, s-a grăbit să răspundă Casey. O să vedem.

— Minunat, a spus Emma, cu un zâmbet larg, apoi a luat recipientele. Le duc în bucătărie și o să termin ce mai am de făcut. Să-mi dai de veste.

Casey a încuviințat din cap.

— E timpul să punem lucrurile în mișcare.

22

— Salutare, străine! a exclamat Casey, în timp ce se apropia de masa la care stăteau John și Mike.

Mike s-a dat mai încolo și i-a făcut loc lângă el.

— Îmi pare rău că nu am apucat să stau de vorbă cu tine până acum. Dar am avut de coordonat câteva lucruri cu Emma.

Mike s-a uitat la Casey și a zâmbit.

— Serios? Așa crezi?

Ea a încuviințat din cap.

— Se pare că da.

M-am uitat confuz la Casey și tocmai mă pregăteam s-o întreb despre ce vorbește, dar ea mi-a luat-o înainte:

— Și? Ce-am pierdut?

Mike i-a relatat pe scurt conversația noastră.

— A, deci simți că îmbătrânești, nu? m-a întrebat Casey. Și Mike îmbătrânește, a zis ea, făcând semn către tâmplele lui. Un domn bine, grizonant… a glumit ea.

— Hei! a făcut el, zâmbitor.

Am râs cu toții.

— Problema e în felul următor: știi că îmbătrânești, dar în interiorul tău pur și simplu nu simți că ești cu mult mai în vârstă, am spus eu. Până când corpul tău sau restul lumii are grijă să-ți amintească.

— Ți s-a întâmplat de curând? a întrebat Casey, tachinându-mă un pic.

Am ridicat din umeri.

— În ultimii cinci ani, eu și amicul meu am mers cu familiile în același camping, pe timpul verii. Au acolo tot felul de atracții pentru copii, iar noi doi participăm la turneul de volei pe plajă.

— Sportul tău preferat, dacă îmi amintesc bine, a intervenit Mike.

Am încuviințat din cap.

— Și în fiecare an am câștigat destul de detașat. Apoi anul trecut a fost la limită. Am trecut de niște puștani de la facultate, dar n-a fost ușor. Și nu m-am putut abține să nu mă gândesc că, de la an la an, ei devin tot mai buni, pe când noi mai îmbătrânim puțin. Și că va veni o zi în care rezultatul se va întoarce în favoarea lor.

— Ceea ce bănuiesc că s-a întâmplat anul ăsta, a spus Casey zâmbind.

Am dat din cap aprobator.

— Și pentru a pune sare pe rană, fratele prietenului meu a venit să ia cina cu noi și ne-a spus că băieții care ne-au bătut au fost la cafenea după aceea. Vorbeau cu prietenii lor despre noi și întrebau: „Câți ani crezi că au tipii ăia?” La care unul dintre băieți a răspuns: „Nu știu, dar eu, unul, când o să fiu așa de bătrân, sper măcar să mai pot juca”.

— Au! a făcut Mike, pufnind în râs. Doare.

— Chiar *a durut,* i-am răspuns. Adică da, știu că am depășit de mult vârsta studenției. Dar momente de genul ăsta îți amintesc cum te vede lumea.

— Ceea ce nu înseamnă că trebuie să te lași de volei, a precizat Mike.

— Sau de surfing, de ciclism, de alergări… a adăugat Casey.

— Știu. Și am de gând să joc în continuare cât o să mai pot. Doar că e greu uneori. Așa cum ți-am spus mai devreme, Mike. Nu-i ușor să-ți dai seama că nu vei mai avea niciodată douăzeci și ceva de ani.

— Într-adevăr, a răspuns Mike.

Am văzut-o pe Casey lăsând ochii în jos, la meniul de pe masă. I-am urmărit privirea.

De ce ești aici?
Îți este teamă de moarte?
Ești un om împlinit?

— Ce este? am întrebat.

— Ți-ai jucat bine rolurile, John? mi-a răspuns Casey, cu altă întrebare.

— Rolurile?

— Când ai plecat de aici și ai devenit un călător dornic să exploreze lumea. Ai jucat bine acel rol? Ți l-ai asumat pe deplin? Te-ai achitat de el pe măsura abilităților tale?

Am rămas tăcut. Prin gând îmi treceau amintiri din călătoriile mele. Am zâmbit când mi-am adus aminte de aventurile cu caiacul pe râurile din bazinul Amazonului. Și cum am călărit elefanți în junglă, în Asia de Sud-Est. Mi-am amintit și de un moment de nebunie în care mă dădusem cu sania, împreună cu niște prieteni, pe versantul unui vulcan… Și mai erau mii și mii de alte amintiri.

— Da, i-am răspuns după o clipă de gândire. Asta, da.

Mike se uita și el pe spatele meniului. La un moment dat, a ridicat privirea și mi-a zis:

— Amintirile acelea le vei avea mereu. Și învățăturile pe care le-ai tras de acolo. Așadar, la un moment dat, e timpul să treci la următorul tău rol. Căci, pentru a te îmbarca într-o nouă aventură extraordinară, trebuie să existe o încheiere pentru aceasta.

— Ceea ce s-ar întâmpla dacă vei juca rolul tipului mai în vârstă care concurează la turneul de volei împotriva studenților, a completat Casey. Un rol care trebuie jucat de un bărbat de cincizeci și unu de ani, pentru ca tinerii de douăzeci de ani să aibă o sursă de inspirație.

— Presupun, i-am răspuns. Nu văzusem lucrurile din perspectiva asta.

Mike a făcut din nou semn cu capul spre meniu.

— Îți amintești ce ți-am împărtășit eu și Casey prima dată când ai fost aici? Că oamenii nu se tem să moară. Se tem să ajungă la sfârșitul vieții lor și să-și dea seama că nu au trăit cu adevărat.

Am încuviințat din cap.

— Ei bine, *tu* ai trăit. Ai călătorit prin lume. Ai înotat în mare cu țestoasele, ai făcut drumeții spectaculoase, ai explorat ruine antice…

— Atunci de ce am aceleași întrebări în meniu? am întrebat eu.

— Sunt aceleași întrebări, dar acum te afli într-un alt punct al existenței tale. Tu te mai temi că nu ți-ai fi trăit viața. Ai făcut asta. Cu brio. Așadar, care e frica ta acum? De ce te-a afectat atât de puternic înmormântarea de astăzi?

Am făcut o pauză înainte de a răspunde:

— Nu știu.

23

Mike a aruncat o privire pe fereastră și a văzut o mașină trăgând în parcarea cu pietriș. S-a uitat la Casey.

— Max? s-a mirat el.

Casey a încuviințat din cap.

— Avem ceva de lucru pentru…? a dat să întrebe Mike.

— Chiuveta din bucătărie. Curge o țeavă, a răspuns Casey, apoi a zâmbit. A început acum câteva ore, de fapt.

Mike i-a întors zâmbetul.

— Surprinzător!

— E vreo problemă? am întrebat. Nu de alta, dar eu mă pricep destul de bine la reparații. De-a lungul anilor, în călătoriile mele, mi-am oferit de multe ori serviciile pentru câte o cazare gratuită.

— Perfect, a răspuns Casey. De câțiva ani încoace, Max e pentru noi tipul bun la toate. Dar sunt sigură că i-ar prinde bine o mână de ajutor.

Preț de o clipă, mi-a trecut prin minte gândul că nimic nu mi s-a părut vreodată vechi sau stricat la cafenea. Dar înainte să apuc să soluționez această dilemă, ușa cafenelei s-a deschis. Înăuntru a intrat un bătrân, cărând cu el o cutie pentru scule, foarte veche.

A lăsat cutia jos, apoi și-a scuturat paltonul de ploaie și l-a agățat în cuierul din dreptul ușii.

— Salutare, Max, i-a strigat Casey.

Bătrânul a aruncat o privire spre noi, iar Casey i-a făcut semn să vină. El și-a luat cutia cu scule și, o clipă mai târziu, era lângă masa noastră. Casey a ieșit din separeu și l-a îmbrățișat.

— Știi că afară e… a început el, arătând spre ferestrele cafenelei.

— Aha, a răspuns vesel Casey.

— Și o bici… a continuat el, făcând semn către partea laterală a cafenelei.

— Sigur, a zis Casey, întrerupându-l din nou.

— Cred că aș putea să…

— Așa sper, a spus Casey, bătându-l pe umăr.

M-am uitat la Mike. El mi-a zâmbit drept răspuns.

— Nu mă întreba. Ei doi au un limbaj numai al lor.

— Max, el este John, a spus Casey, făcând semn spre mine. O să-ți dea o mână de ajutor cu țeava. Dacă ai nevoie.

Max s-a uitat la mine, observând costumul pe care îl purtam.

— Mă bucur să te cunosc, a zis el cam tăios. Arăți puțin cam prea dichisit pentru lucrări de instalații sanitare. Poate ar trebui să…

— John e de treabă, Max, a replicat încet Casey, punând o mână pe spatele bătrânului.

Max a ridicat din umeri.

— Bine, atunci, a zis, apoi s-a uitat la Mike. Mă bucur să te văd, Mike. Vrei să-mi arăți unde e problema?

— Și eu mă bucur, Max, a răspuns Mike. De fapt, Casey va trebui să-ți arate unde e scurgerea. Ea este cea care… a început el, apoi a făcut o pauză… ea și-a dat seama că avem nevoie de ajutorul tău.

Mike i-a adresat un zâmbet complice lui Casey, apoi s-a uitat din nou la Max.

— Dar dacă ai nevoie de mine, să mă anunți. Și dacă ți-e foame, trebuie numai să zici. Îți pregătesc cu plăcere ceva.

24

Max stătea întins pe spate, meșterind la țevile de sub chiuvetă.

— OK, pornește robinetul, mi-a spus el.

Am dat drumul la apă și am așteptat, cât timp Max și-a trecut degetele pe toată lungimea țevilor.

— Bun, a spus el. Poți s-o oprești. Am văzut unde-i problema.

Apoi s-a strecurat afară de sub chiuvetă.

— Am nevoie de două chei franceze reglabile, a spus el. Sertărașul de sus din cutia cu scule.

Sertarul de sus era plin cu diferite instrumente, dar am găsit cheile franceze și i le-am întins.

A mârâit ușor drept răspuns.

Eram destul de sigur că fusese un mic test pentru a vedea dacă știam într-adevăr ce este aceea o cheie franceză reglabilă.

A oprit atât apa caldă, cât și pe cea rece, și a început să lucreze la desfacerea conductei.

— Vrei o găleată? l-am întrebat.

— Da, sigur, a mârâit din nou. Poate are Casey vreuna. Bună idee, a adăugat ușor înciudat.

M-am ridicat și am ieșit din bucătărie.

Casey stătea lângă tejghea.

M-a auzit intrând pe ușile batante și s-a întors.

— Cum merge treaba? m-a întrebat ea, cu un zâmbet.

M-am mulțumit să ridic din sprâncene.

Ea a zâmbit din nou.

— Max e un scump. Atâta doar că-i ia puțin timp să se deschidă în fața oamenilor, mi-a explicat ea.

— Cred că s-ar putea să fie nevoie de mai mult timp decât am eu la dispoziție.

Casey mi-a răspuns cu un surâs și mi-a zis:

— N-o să ai probleme. Și vezi că e o găleată în colțul din spate al bucătăriei, dacă aveți nevoie de ea, a adăugat. Sub ultimul dulap.

Am încuviințat din cap și m-am întors în bucătărie.

25

Câteva minute mai târziu, găleata era sprijinită sub chiuvetă, iar Max deșuruba una dintre țevile mari.

— Prima vizită la cafenea, puștiule? m-a întrebat.

— Nu. Am mai fost aici de două ori până acum. Prima oară, în urmă cu vreo douăzeci de ani. Apoi încă o dată, cu mulți ani în urmă.

Bătrânul a fluierat încet.

— Nu-mi pot imagina cum trebuie să fi fost. Să vizitezi locul ăsta la o vârstă atât de fragedă. Cred că te-a călăuzit pe un drum minunat în viață.

Am aprobat din cap.

— Dar tu, Max? l-am întrebat. Când ai venit prima dată aici?

S-a oprit din lucru și a căzut pe gânduri pentru o clipă.

— Cu vreo nouă ani în urmă. De Crăciun. De atunci, am tot revenit, când și când. Mă roagă să le mai repar una-alta… mi-a explicat, apoi a făcut o pauză. Adevărul e însă că ei m-au ajutat pe mine mai mult decât aș putea eu vreodată să-i ajut pe ei.

Am dat din nou din cap aprobator.

— Și ce te aduce înapoi de data asta? m-a întrebat el, în timp ce se apuca din nou să mestereasc la țeavă.

M-am gândit la întrebarea lui Mike de mai devreme. De ce mă afectase atât de puternic înmormântarea nașului meu?

— Mă străduiesc să accept ideea că îmbătrânesc, i-am răspuns.

Max a pufnit în râs și a ieșit de sub chiuvetă. Apoi și-a ridicat ochelarii de pe nas și s-a uitat cu luare-aminte la mine.

— Câți ani ai, puștiule?

— Nu mai sunt chiar un puști, Max.

— Păi, ești cu cel puțin treizeci de ani mai tânăr decât mine, așa că eu te văd ca pe un puștan.

S-a strecurat din nou sub chiuvetă și s-a reapucat să mestereasc la țeavă.

— Și de ce-ți vine așa de greu să accepți?

— Mi-e teamă, cred, că n-o să am destul timp. Viața trece cu o viteză amețitoare și o să se sfârșească înainte să apuc să fac toate lucrurile pe care mi le-aș dori, am explicat eu, apoi am ezitat pentru o clipă. Am un copil, o fiică. Are opt ani. Cred că acum simt și mai acut trecerea anilor, văzând-o cât de repede crește. Tu ai copii? l-am întrebat eu pe Max.

A urmat o pauză lungă.

— Nu. Am ratat acea parte a vieții, a răspuns el în cele din urmă.

A ieșit puțin de sub chiuvetă și a întins mâna spre mine, zicându-mi:

— Am nevoie de o șurubelniță cu cap plat și de un clește.

Am cotrobăit prin cutia cu scule, până le-am găsit pe amândouă și i le-am dat. Max s-a pus iar pe treabă.

— Nu apuci să faci totul în viață, a spus el, după câteva minute de tăcere. Nimeni nu apucă. Așa că trebuie să te bucuri cu adevărat de lucrurile pe care ai șansa să le faci.

— Presupun că ai dreptate, i-am răspuns.

Apoi Max a lucrat în tăcere o vreme, înainte de a relua:

— Gândește-te la ceva ce-ți place, mi-a spus el. Nu trebuie să fie ceva extraordinar, doar un lucru simplu pe care-ți place să-l faci.

Am cugetat câteva momente, înainte de a răspunde:

— Să merg la film.

— Și cât de des mergi?

— Cam o dată pe lună. Poate un pic mai rar.

— Păi atunci, o să mai ai ocazia să te afli într-o sală de cinematograf de circa trei sute de ori. Și atât. Ce altceva îți mai place să faci? m-a întrebat el, înainte să apuc să cuget la vorbele lui.

Am ridicat din umeri.

— Să călătoresc cu familia mea.

— Da, și cât de des faci asta?

— În ultima vreme, cam de două ori pe an.

— Grozav. Ți-au mai rămas aproximativ șaizeci de călătorii pentru *tot* restul vieții. Și mult mai puține împreună cu fiica ta, pentru că ea o să fie pe cont propriu mai devreme decât îți imaginezi. Îți place Crăciunul? m-a întrebat apoi Max.

Încă încercam să asimilez ideea că mi-au rămas atât de puține călătorii cu familia mea, în formulă completă.

— Îți place Crăciunul? a repetat el.

M-am gândit la fiica mea, la brad, la cadouri și la ornarea fursecurilor.

— Ți-au rămas mai puțin de treizeci, a spus Max, și doar patru sau cinci în care fetița ta e încă mică.

Cugetam la asta. Mai puțin de treizeci de Crăciunuri!

— Poate că vei mai primi câteva în plus, a adăugat Max. Nu știi niciodată sigur. Eu funcționez chiar acum pe timp suplimentar. Deci, fiecare Crăciun pe care îl primesc înseamnă foarte mult pentru mine.

— Ce vrei să spui prin *timp suplimentar?,* m-am interesat eu.

— Am depășit speranța de viață a unui bărbat. În medie, bărbații mor înainte să ajungă la vârsta mea.

Max scosese țeava la care lucra, s-a strecurat afară de sub chiuvetă și s-a ridicat.

— Ideea asta e cam deprimantă, Max.

— Poate. Dar e adevărată. S-ar putea să nu-ți placă. S-ar putea să ți se pară greu de acceptat. Dar nu contează. Nu schimbă cu nimic lucrurile. Așadar, cel mai bine e să trăiești din plin fiecare minut pe care îl ai. Pentru că nu ai o eternitate la dispoziție, iar ceasul ticăie mai departe, indiferent dacă tu îți trăiești viața din plin sau nu.

26

Max scotocea prin cutia cu scule, căutând o țeavă nouă, care să se potrivească sub chiuvetă.

— Cred că ceea ce ai descris este frica pe care o simt eu, Max. Nu cântărisem problema exact în felul acesta. Dar, așa cum am spus, simt că timpul zboară. Și tocmai mi-ai confirmat asta, la un nivel cu totul nou.

— Și care e, de fapt, problema?

— Păi, înainte era mai ușor. Dedicam mult timp lucrurilor care-mi făceau plăcere. Un an lucram, apoi, anul următor, călătoream. Îmi făceam singur programul. Nu trebuia să țin cont în planificarea asta de nimeni altcineva în afară de mine, am zis, apoi am ezitat. Dar nu mai e la fel de simplu când alți oameni depind de tine. Nu-ți mai vine la fel de ușor să ai încredere că totul se va rezolva de la sine.

— Și atunci? a întrebat Max.

— Și atunci, îmi dau seama că vreau să trag foarte tare la muncă. Pentru că, astfel, voi avea mai mulți bani și voi fi mai aproape de libertate. Dar tocmai pentru că trag atât de tare, nu mă mai simt deloc liber, iar, ca tată, nu sunt deloc așa cum mi-aș dori să fiu. Pur și simplu nu cred că procedez cum trebuie.

Max a rămas o vreme pe gânduri.

— Te străduiești să dai tot ce ai mai bun din tine?

— Profesional vorbind sau ca părinte?

— Ambele.

Am dat din cap că da.

— La ce procent ești?

M-am uitat la el, confuz.

— Ai spus că te temi că nu procedezi cum trebuie. Asta înseamnă că greșești întru totul? În ce măsură faci lucrurile bine? Care e procentul?

— Nu știu, am răspuns, cu șovăială-n glas.

— Hai, fă o încercare, m-a îndemnat Max.

— Optzeci la sută.

— Bun. Deci, dacă sută la sută ar însemna că te-ai simți absolut fantastic în fiecare minut al fiecărei zile, la optzeci la sută cum te-ai simți?

— Cu siguranță nu m-aș simți fantastic în proporție de optzeci la sută, am răspuns eu.

Max s-a uitat la mine și a ridicat din umeri, vrând, parcă, să zică: „De ce nu?”

Am zâmbit.

— Păi, pare ușor ridicol când pui problema așa.

Max s-a așezat din nou pe spate, pregătindu-se să se strecoare sub chiuvetă.

— Fiecare om e un proiect în desfășurare, puștiule. Dar, continuând să-ți reproșezi aspectele pe care nu ai reușit să le stăpânești încă, e greu să-ți păstrezi entuziasmul necesar pentru a realiza progrese.

27

I-a luat câteva minute, dar în cele din urmă Max a reușit să instaleze țeava cea nouă exact așa cum voia. După ce a fixat-o cu cleștele, a ieșit de sub chiuvetă și s-a ridicat în picioare, întinzându-și spatele. Chiar atunci, Emma a intrat în bucătărie.

— Salut, Max! a spus ea.

Era limpede că îi făcea cu adevărat plăcere să-l vadă.

— Cum merge, puștoaico? i-a răspuns bătrânul, cu glasul lui hodorogit.

Fata s-a dus la el și l-a îmbrățișat.

— Mai bine acum, că ești aici.

— Aham, a făcut bătrânul, neîncrezător.

Mă uitam la el și, în ciuda aerului său posac, îmi dădeam seama că se bucura să o vadă pe Emma.

Ea s-a întors către mine și mi-a zis:

— Max se pricepe de minune la reparații.

— Văd, am încuviințat eu, privind spre chiuvetă.

— Nu-mi pot da seama cum, într-un loc în care totul pare atât de nou, lucrurile se strică întruna, a mormăit el.

Emma a schițat un zâmbet.

— Eu mă bucur că se tot strică. Așa apucăm și noi să te vedem.

M-am gândit la spusele ei și am zâmbit, la rândul meu. „Greu de spus cine pe cine ajută”, mi-am zis în sinea mea.

— Max nu se pricepe să repare doar *obiecte,* a spus Emma. Repară și oameni.

— Mda, sigur, a replicat Max, sarcastic. Nici vorbă.

Emma a întins mâna spre cutia cu scule a lui Max și a scos de acolo o rolă micuță de bandă izolatoare. A luat-o, apoi l-a privit pe bătrân și a ridicat din sprâncene.

— Ba eu zic că da, și știu că am dreptate.

M-am uitat la Max, apoi la Emma.

— Îmi scapă ceva?

— Vrei să-i spui tu? l-a întrebat Emma pe Max.

— Nu mai e nimic de spus, s-a mulțumit el să declare.

Emma a zâmbit iar.

— OK, din moment ce Max își subestimează *cu mult* influența, o să-ți spun eu. Nu de mult, am avut o femeie în vizită la cafenea. Făcea eforturi mari să se mențină pe linia de plutire. Iar Max i-a schimbat complet viața cu ajutorul ăsteia, a spus Emma, ridicând rola și arătându-mi-o.

Am privit-o confuz.

— Cu ajutorul benzii izolatoare?

— Vezi tu, a început Emma, uitându-se fix la Max, Casey a spus că, după părerea ta, John nu știe destule cât să te poată ajuta. Dar iată, a știut imediat că asta e bandă izolatoare. Se descurcă prin cutia cu scule.

Max s-a uitat la mine, ușor jenat.

— Pur și simplu nu credeam că tu… s-a bâlbâit el. Adică, na, ești pus la patru ace și toate cele. Nu mă gândeam că poți ajuta cine știe

ce sau că ai ști cum să…

— E în regulă, Max, i-am răspuns. Probabil că și eu aș fi crezut același lucru dacă m-aș fi văzut arătând așa, am glumit eu, apoi am tăcut pentru o clipă. Vin de la o înmormântare. Mi-a murit nașul. În mod normal, nu mă îmbrac așa.

28

Max m-a privit și mi-a zis:

— Îmi pare rău, puștiule. N-am știut.

Am ridicat din umeri.

— E în regulă.

Îmi dădeam seama că se simte prost.

— E în regulă, am repetat, apoi am dat din cap spre Emma, care ținea încă în mână rola de bandă. Așadar, care-i povestea cu banda izolatoare?

— După cum am spus, femeia care a venit aici făcea mari eforturi să se mențină pe linia de plutire, a răspuns Emma. Ne-a explicat că era căsătorită și că avea doi copii mici. Avusese o slujbă de birou, dar renunțase la ea după nașterea primului copil.

— Și de ce spui că făcea eforturi să se mențină pe linia de plutire? am întrebat.

— Îi era greu, pentru că, pe vremuri, fuseseră doar ea și soțul ei, a adăugat Max. Iar înainte să se mărite, fusese doar ea singură.

— Și atunci era mult mai ușor să se asigure că are timp să facă tot ceea ce-și dorește, a explicat Emma. Pentru că era doar ea.

Max a încuviințat din cap către mine.

— Cam asta spuneai și tu acum câteva minute.

— Și, ei bine, Max i-a schimbat viața, a spus Emma, bătându-l ușor pe spate.

Bătrânul a ridicat din umeri.

— Avea o inimă mare. Voia să facă să fie bine pentru toată lumea. Îi plăcea să fie mamă. Îi păsa cu adevărat de copiii ei. Și-a iubit și soțul. Și de aceea îi venea extrem de greu să accepte ce simțea.

— Și anume? am întrebat eu.

— Păi *tu* cum te simți când nu ți-e tocmai bine? mi-a întors-o el.

— Într-o zi mai nesemnificativă, puțin deprimat, am zis eu și am dat din umeri.

— Și într-o zi mai semnificativă?

— Ca și cum aș fi prins într-o capcană din care ar trebui să scap, i-am răspuns.

— Și într-o zi *foarte proastă?,* a insistat el.

În timp ce rostea cuvintele acelea, în gând i-a răsărit o amintire de demult. Un pătuț mic, într-o cameră rece și întunecată din orfelinat. Un singur bec. Hainele ponosite, așezate pe un umeraș, la marginea patului. Și-a alungat numaidecât amintirile acelea și s-a uitat la mine.

Am lăsat ochii în jos pentru câteva clipe, apoi am ridicat din nou, șovăielnic, privirea spre el.

Max a încuviințat încet din cap.

— Și oricine este sincer cu el însuși cunoaște într-o anumită măsură aceste sentimente. Doar că, de cele mai multe ori, suntem prea jenați sau prea rușinați ca să mărturisim cuiva.

Am încuviințat și eu din cap.

— Așa că a învățat-o pe femeia aceea despre banda izolatoare, a spus Emma, aruncându-i rola lui Max, care a prins-o și a rupt o

fâșie, lungă cam de treizeci de centimetri.

Fiind foarte elastică, a cedat ușor când a tras cu putere de ea.

— Știi la ce se folosește asta în instalațiile sanitare, nu? m-a întrebat.

— Se înfășoară în jurul filetelor, pentru etanșeizare. Ca să nu existe scurgeri, am răspuns.

Max a dat din cap aprobator.

— Exact.

Apoi s-a aplecat și a luat de jos o țeavă metalică, grea.

— Ai țeava asta, foarte trainică, solidă, a zis, apoi s-a aplecat și a luat alta. Și mai ai încă una, la fel de trainică și de solidă, care se atașează de prima.

Max a înfiletat cele două țevi.

— Și când obții îmbinarea asta ce pare perfectă, strânsă, bine făcută, și dai drumul la apă prin țevi…

— Tot mai scapă puțin, i-am răspuns.

— Exact, a confirmat Max, apoi a deșurubat țevile, expunând filetele. Pentru că, indiferent cât de bine s-ar realiza îmbinarea, tot vor rămâne niște mici goluri la nivelul punctelor de conexiune. Locuri în care o țeavă nu poate sigila perfect canelurile celeilalte. Așa că luăm banda asta izolatoare, elastică, fragilă și care, nu-i așa, nu poate face mare diferență, și o lipim în jurul unuia dintre filete.

Max a luat bucata de bandă izolatoare pe care o rupsese și a înfășurat-o în jurul filetului uneia dintre țevi. Apoi a înșurubat țevile la loc, peste banda izolatoare.

— Și când faci asta și apoi dai drumul la apă prin țevi…

— Nu mai curge, am spus.

29

Max a ridicat din umeri.

— Eu nu am familie. Îmi petrec o mare parte din timp singur. Și când stai pe margine și privești lumea, vezi oamenii făcând diverse lucruri. Auzi oamenii vorbind. Sau, în unele cazuri, țipând unul la celălalt. Și într-o zi am avut o revelație, a zis și a luat una dintre țevile de metal. Oricât de puternic ar fi acest om… a început el să explice, după care a ridicat și cealaltă țeavă. Sau oricât de puternic ar fi acest om… a zis, apoi a arătat către locul în care se îmbinau. Sau oricât de reușită ar fi conexiunea lor…

— Există încă lacune, am completat eu. Puncte în care conexiunea nu este suficientă.

Max a încuviințat din cap.

— Doamna aceasta despre care îți vorbeam avusese mai de mult o pasiune pentru dansul modern. Când a făcut loc în viața ei pentru o singură oră de dans pe săptămână, asta a ajutat-o să-și consolideze toate celelalte legături.

— A fost banda ei izolatoare, am spus eu, iar Max a aprobat din cap.

— Și e ușor să respingi ideea. O singură oră de dans? Ce diferență ar putea să facă atunci când te simți atât de debusolat? E un gest mărunt. Foarte slab în comparație cu greutatea lumii pe care simți că o porți pe umeri. Nu-i așa?

Am încuviințat din cap.

— Dar cursul de dans îi amintește că nu este doar soție și mamă. O face să se simtă reîntregită. Iar acea oră se poate transforma în două ore pe săptămână. Apoi, poate, la un moment dat, într-o oră pe zi. Dar asta nu se va întâmpla dacă nu faci primul pas.

— Pare atât de simplu, i-am răspuns.

— Iată un alt lucru pe care l-am observat despre oameni, a spus Max. Când viața devine apăsătoare, ei văd un lucru simplu și se gândesc că nu poate fi soluția la problemele lor. Așa că nici nu încearcă s-o adopte și, în schimb, se chinuiesc mai departe zi de zi. Sau caută o soluție mult mai complexă. Pentru că în mintea lor, dacă este mai complexă, trebuie să fie mai eficientă. Dar pentru că este atât de complexă, nu o încearcă niciodată.

— Ceea ce înseamnă că se chinuiesc mai departe, am spus.

Max a aprobat din cap.

— Banda mea izolatoare le are cu surfingul, a intervenit Emma, schițând un zâmbet. Când am stat departe de valuri prea mult timp, legăturile mele au început să slăbească.

— Chiar și cea cu tatăl tău? am întrebat-o eu, surprins.

Ea a încuviințat din cap.

— Chiar și cea cu tata.

— Banda izolatoare e diferită pentru fiecare în parte, a spus Max. Un curs de dans, grădinăritul, plimbările cu bicicleta, un weekend cu cortul sau la pescuit… Dar toate au același impact. Mențin toate legăturile strânse.

Chiar atunci, Casey a intrat în bucătărie.

— În mod clar, aici e de stat, a spus ea și a zâmbit. Cum merge reparația, Max?

— Încă cinci minute, i-a răspuns el. O mică bandă izolatoare la filet și gata, am terminat. N-ar trebui să mai ai probleme după aceea.

— Perfect, a răspuns Casey. Tocmai am pus niște farfurii. Nu-l putem lăsa pe John să viziteze cafeneaua fără să-i oferim o felie de plăcintă cu căpșune și rubarbă.

Am ridicat din sprâncene, mirat.

— Deci *asta* mirosea așa de bine.

— Am avut o bănuială că ai putea să treci pe la noi, a răspuns ea și a zâmbit. Așa că după-amiaza am copt o plăcintă.

30

L-am ajutat pe Max să strângă bine toate țevile noi și să verifice conexiunile, ca să nu existe scurgeri. Câteva minute mai târziu, stăteam într-unul din separeuri și mă uitam la feliile de plăcintă, care aproape că umpleau farfuriile pe care fuseseră așezate.

Mike s-a strecurat lângă mine, pe banchetă, cu o farfurie în mână. Emma și Casey s-au așezat și ele.

— Noroc, a spus Mike, ridicând furculița. Mă bucur să revăd pe toată lumea.

Nu știu prea bine de ce, dar asta mi-a amintit de Hannah. Am privit spre parcare, încercând să scrutez întunericul.

Casey trebuie să mă fi văzut uitându-mă afară pentru că și-a ciocnit ușor furculița de a mea. Când m-am întors spre ea, a făcut un semn cu capul spre fereastră și mi-a zâmbit cu subînțeles. Ca și cum ar fi vrut să-mi spună că totul e în regulă.

Toți ceilalți și-au ciocnit și ei furculițele și începeau acum să mănânce din plăcintă.

Am luat și eu o înghițitură.

— Ce bună e! am exclamat. Uau, e delicioasă, Mike.

El mi-a zâmbit.

— Am auzit că a început să-ți placă teoria lui Max, cu banda izolatoare.

Am încuviințat din cap.

— Ce-i drept, e ingenioasă.

— Ar fi trebuit să vezi ce îmbrățișare a primit de la prima femeie căreia i-a împărtășit-o, a adăugat Casey. Am crezut că n-o să te mai lase să pleci, Max.

— Ah… păi, încercam doar să ajut, a spus el, vădit jenat.

— Ceea ce ai și făcut, fără doar și poate, i-a răspuns Mike. Și nu e singura persoană pe care ai ajutat-o, a zis, uitându-se fix la mine. Pentru mine și Emma, înțelepciunea lui Max e mereu un punct de referință. Când simțim că avem nevoie de ceea ce reprezintă *pentru noi* banda izolatoare, mărturisim acest lucru. Apoi ne acordăm reciproc spațiu pentru a întreprinde ceea ce ne face plăcere.

— Și uneori ne reamintim cu blândețe unul altuia că poate a sosit timpul pentru banda izolatoare, a adăugat Emma zâmbind.

Mike a încuviințat din cap.

— Așa este. Uneori ești atât de ocupat încercând să-i ajuți pe alții, că uiți cât de importantă este banda ta izolatoare. Dacă amâni prea mult, te trezești că situația începe să se deterioreze destul de rapid.

— Max nu a apucat să-i vorbească lui John despre asta, a spus Emma.

Am terminat de mestecat bucățica de plăcintă.

— Vasăzică, ai secrete față de mine, Max. Ce se întâmplă când situația începe să se deterioreze?

Bătrânul a ridicat din umeri.

— Păi, așa cum am spus și mai înainte, mie mi se întâmplă să observ anumite lucruri. În cazul țevilor, dacă nu folosești bandă izolatoare, o să ai scurgeri. Dacă îmbinarea este strânsă, la început

doar picură, dar tot se întâmplă. Iar, cu timpul, scurgerea se înrăutățește întotdeauna, deoarece crește presiunea în acele mici zone neetanșeizate și începe să se producă o coroziune. În curând, coroziunea începe să se extindă și să distrugă și alte puncte în care țevile sunt conectate. Iar problemele intră astfel într-o nouă fază. În care micile scurgeri devin inundații.

— În acel moment, mai poți repara instalația cu bandă izolatoare? am întrebat eu.

— Acum vorbim efectiv despre țevi sau despre oameni? a replicat Max.

— Despre amândouă.

Bătrânul a dat din cap aprobator.

— Dacă prinzi inundația la timp, poți să deconectezi țevile, să înfășori multă bandă izolatoare și apoi să le înfiletezi la loc. Dacă nu s-a produs o coroziune prea puternică, poate să țină, a explicat el, apoi a ridicat din umeri. Cred că se aplică și-n cazul oamenilor.

— Dar ce se întâmplă dacă nu o rezolvi la timp? am întrebat.

— Atunci se duce totul de râpă, a răspuns el. În cele din urmă, presiunea nu va mai putea fi suportată. Conexiunea care a fost atât de strânsă la început va ceda complet.

— Ceea ce se întâmplă deseori în viață, a adăugat Casey. Doi oameni pot avea o legătură excelentă atunci când se întâlnesc. Apoi, câțiva ani mai târziu, nu se mai suportă unul pe celălalt.

— La fel e și în cazul părinților și copiilor, a spus Emma. I-am văzut pe mulți dintre prietenii mei având relații profund afectuoase cu părinții lor, pentru ca apoi, cu timpul, legăturile să se destrame.

Max a ridicat din umeri.

— Mai bine să te asiguri că pui de la început banda izolatoare. În felul ăsta, menții legăturile strânse, puternice și sigure. Atât pentru tine, cât și pentru cei din jur, a explicat el, apoi a făcut un semn din cap spre Emma. Așa cum a spus și copila asta când eram la bucătărie. Pentru ea, e surfingul. Pentru doamna care a fost aici, e un curs de dans.

Apoi a arătat către mine.

— Nu știu în cazul tău ce e, dar presupun că, dacă îți acorzi un timp de gândire, vei ști și tu.

— Aventura, i-am răspuns imediat. Până în seara asta, dacă m-ai fi întrebat, n-aș fi fost sigur. Totuși, după ce am auzit toate astea, știu cu siguranță că asta este banda izolatoare în cazul meu. Dacă trebuie să repet zi de zi aceleași acțiuni, încep să resimt presiunea.

Am rămas cu toții tăcuți pentru câteva clipe. M-am gândit la stresul pe care l-am simțit în ultimii ani și la motivele care l-au cauzat. M-am gândit cât de mult m-am deconectat de banda mea izolatoare.

— Mulțumesc, Max, am spus.

— Pentru ce?

— Pentru că ți-ai acordat timpul necesar ca să observi lumea. Pentru că ai venit cu această nouă perspectivă asupra lucrurilor. Mi-aș dori să fi aflat de ea cu câțiva ani mai devreme.

Max a ridicat din umeri, încercând, parcă, să-și minimalizeze meritele, dar Casey s-a întins spre el și l-a îmbrățișat.

— E doar una dintre multele calități care fac din Max un om atât de minunat, a spus ea.

31

La masă rămăseserăm doar eu și Casey. Max se întorsese la bucătărie ca să-și strângă restul uneltelor. Mike și Emma se duseseră cu el, pentru a face curat în bucătărie. Mă oferisem să ajut, dar mi-au spus că nu e nevoie.

M-am uitat la Casey.

— Nu am prea apucat să stăm de vorbă în seara asta.

Ea a încuviințat din cap.

— De data asta, aveai nevoie de ceva ce eu nu-ți puteam oferi. Noroc cu țeava, că a început să curgă, și cu Max, că a venit să o repare.

Am dat din cap aprobator.

— Da. Așa noroc mai zic și eu.

Ea a zâmbit și am rămas câteva minute în tăcere.

— Înțeleg că ți-e greu să accepți că îmbătrânești, a spus ea. Și să rămâi conectat cu acea latură a ta care prețuiește nespus aventura. Pe de o parte, viața înseamnă să recunoști că fiecare etapă îți oferă șansa de a juca un rol care nu ți-a fost accesibil până atunci. Și, uneori, tocmai în asta constă aventura.

— Ca rolul lui Max în seara asta, i-am răspuns.

Ea a încuviințat din cap.

— Înțelepciunea vârstei de optzeci de ani nu o poți găsi decât la cineva care are optzeci de ani. Și dacă de această înțelepciune ai

nevoie și nu e nimeni prin preajmă care să ți-o împărtășească…

— Înțeleg.

Casey a zâmbit din nou.

— Știam eu că ai să înțelegi.

— Mulțumesc, Casey.

— Cu plăcere. Și trebuie să-mi dai douăzeci de dolari.

— Pentru sfaturi? am întrebat-o, surprins.

Ea a clătinat din cap.

— Nu, sfaturile sunt gratuite. Cei douăzeci de dolari sunt pentru altceva, vei înțelege mai târziu pentru ce.

I-am aruncat o privire confuză.

— Ai încredere în mine? m-a întrebat.

Am încuviințat din cap.

— Atunci, ai încredere în mine.

Casey s-a ridicat de la masă și s-a dus să-și ia de pe tejghea carnețelul pentru comenzi. Mi-a înmânat nota, pe care am achitat-o, lăsând în plus încă douăzeci de dolari.

— Trebuie s-o iei din loc, mi-a spus ea. Nu uita că trebuie să prinzi avionul.

— E în regulă. Renunțasem deja la idee, am răspuns.

Însă Casey a clătinat din cap.

— Eu n-aș face asta în locul tău. Zborul a fost amânat din cauza furtunii. Dacă pleci acum, vei ajunge acasă la timp pentru a citi ceva împreună cu fiica ta, înainte de culcare.

Habar n-aveam de unde știa că eu și fiica mea citeam împreună în fiecare seară, înainte de culcare. Sau de unde știa că pot încă să

prind zborul respectiv. Dar eram aproape sigur că avea dreptate.

32

Mi-a luat câteva clipe să-mi strâng lucrurile de la masă. Apoi m-am ridicat, mi-am luat sacoul și am aruncat o privire *lungă* prin cafenea. M-am întrebat dacă aveam să mai vin vreodată aici.

Casey se dusese la bucătărie, dar acum stătea în dreptul ușii de la intrarea principală. M-am îndreptat spre ea, dar imediat m-am gândit la Max, la Mike și la Emma. Nu-mi luasem rămas-bun de la ei.

— Le-am spus eu din partea ta, m-a anunțat Casey. Trebuie să te grăbești, să nu pierzi avionul.

Apoi a făcut un pas spre mine și m-a îmbrățișat.

— De fapt, Max m-a rugat să-ți dau asta, mi-a zis ea, înainte să ne despărțim, întinzându-mi rola de bandă izolatoare. Un mic suvenir al acestei seri.

Am zâmbit, am încuviințat din cap și i-am mulțumit.

Casey a deschis ușa cafenelei și a aruncat o privire spre mașina mea. Ploaia stătuse în sfârșit și, printre norii grei, se zăreau petice de lumină.

— Poate vrei să deschizi portierele înainte să pleci, mi-a zis în timp ce coboram scările și mă pregăteam s-o pornesc pe pietriș. Geamurile mașinii par complet aburite. Nu poți să șofezi așa.

Am privit în direcția în care îmi făcuse semn și mi-am dat seama numaidecât la ce se referea.

„Ce ciudat”, mi-am zis în sinea mea. Geamurile chiar *erau* complet aburite. De parcă ar fi fost cald înăuntru, cu toate că nu-mi puteam imagina de ce.

M-am apropiat de mașină și am apăsat pe telecomandă. S-a auzit alarma, iar portierele s-au descuiat. Am mai înaintat câțiva metri, iar când am deschis portiera din spate, ca să-mi pun lucrurile pe banchetă, am tresărit de uimire. Era cineva acolo.

Mi-a luat câteva clipe până să-mi dau seama că era Hannah.

— Scuze, s-a grăbit ea să spună, aruncând la o parte pătura din trusa de prim-ajutor, cu care se învelise până atunci.

Era clar că alarma o trezise.

— Am adormit. Ploua și am vrut să plec, dar vântul era foarte puternic și…

— Stai calmă, puștoaico. E în regulă.

— Nu sunt o puștoaică, mi-a răspuns ea.

M-am gândit imediat la Max.

— Păi, când ai peste cincizeci de ani, oricine de vârsta ta e un puștan.

Am făcut un pas înapoi, ca s-o las pe Hannah să iasă. Am văzut că ridică privirea spre cer, apoi a început să se uite spre zidul îndepărtat al cafenelei.

— Acolo ai lăsat bicicleta? am întrebat-o.

Ea a dat din cap că da.

Instantaneu, gândul m-a purtat către două conversații recente pe care le avusesem cu Casey. Prima dintre ele era cea în care îmi

explicase că fiecare vârstă își are rolul ei. În cea de-a doua, îmi spusese că trebuie să-i dau douăzeci de dolari.

Am zâmbit și am clătinat ușor din cap.

— Ce e? m-a întrebat Hannah, pe un ton defensiv.

— Ai avut dreptate, i-am răspuns eu.

— Când anume?

Am făcut semn cu capul spre cafenea.

— Când ai spus că am mai fost aici, am zis eu, apoi am tăcut pentru o clipă. Când am descoperit cafeneaua, aveam douăzeci și opt de ani. Așadar, acum mai bine de două decenii. Experiența aceea mi-a schimbat viața în atâtea privințe, încât nici n-aș ști de unde să încep să-ți explic.

M-am oprit din nou.

— Am dus o viață minunată, am reluat eu, pentru că am intrat în cafeneaua asta și am petrecut un timp stând de vorbă cu oamenii de aici. Unicul meu regret e că nu am dat de locul acesta mai devreme, am zis, arătând iar spre cafenea. Dar tu ai *cincisprezece* ani. Tu chiar ai dat de locul ăsta mai devreme. Nu știu ce însemnătate va avea asta pentru tine. Însă, dacă ai fi fata mea și ai avea ocazia să petreci vreo două ore acolo… ți-aș spune că e o șansă unică în viață.

Am aruncat o privire de-a lungul drumului, apoi m-am uitat din nou la Hannah.

— Dacă preferi, poți pleca acasă chiar acum. Putem intra înăuntru și cu siguranță Casey îți va da indicații cum să ajungi înapoi în zona ta. Sau te pot duce eu cu mașina, în caz că mai vrei.

Am tăcut pentru o clipă și am arătat din nou către cafenea.

— Dar dacă rămâi, fie și numai pentru vreo două ore, cred că, peste ani, vei privi în urmă gândindu-te că a fost una dintre cele mai bune decizii pe care le-ai luat în viață.

Am rămas amândoi acolo, față în față. Hannah a privit spre cafenea, după care a lăsat ochii în jos. Am auzit că-i chiorăie stomacul. Trebuie să fi fost lihnită.

Am clătinat din cap și am schițat un zâmbet.

— I-am lăsat lui Casey douăzeci de dolari pentru masa ta. În caz că te-ai fi hotărât să te întorci. Ți-am zis mai devreme că fac cinste. Așa că, dacă intri, să știi că nota e deja achitată. A, și ai să dai acolo de un bătrân pe nume Max. Se ocupă de reparații. Sunt sigur că o să-ți repare și ție bicicleta dacă-i dai voie. I-ar face plăcere. Întreab-o pe Casey.

Hannah a privit din nou spre cafenea, fără să zică nimic.

Aș fi vrut să-i spun mai multe. Să găsesc cuvintele potrivite ca s-o conving cumva. Dar știam că, până la urmă, decizia îi aparținea numai ei.

— Poți pleca, a zis într-un final, după câteva clipe de tăcere. Văd eu cum fac. Nu e nevoie să mă conduci.

— Ești sigură?

Hannah a dat din cap că da.

— Bine.

Ea s-a dat la o parte din dreptul mașinii, iar eu m-am suit la volan. Câteva momente mai târziu, am întors mașina și am ieșit încet din parcarea cu pietriș. Am privit în oglinda retrovizoare. Hannah era tot acolo, lângă locul unde fusese parcată mașina.

„Haide, puștoaico”, am încurajat-o eu în gând.

Am tras pe dreapta și m-am uitat din nou în oglindă. Tot nu se clintise din loc.

— Haide, am spus în șoaptă.

Am ezitat pentru o clipă. M-am gândit ce să fac. Însă decizia trebuia să-i aparțină. Știam asta.

Am privit de-a lungul drumului, în ambele sensuri, ca să mă asigur că e liber. Era, așa că am călcat pedala de accelerație. Drumul făcea o curbă la dreapta, și atunci am aruncat o ultimă privire în retrovizor.

Cafeneaua se făcea tot mai mică, în depărtare, dar o vedeam și pe Hannah. Urca treptele către intrare.

M-am simțit cuprins de entuziasm și mi-am dat seama că zâmbesc cu adevărat sincer, așa cum nu mi se mai întâmplase de multă vreme.

— Bine ai venit la *Cafeneaua de la capătul lumii,* puștoaico! Bine ai venit la *Cafeneaua de la capătul lumii*

EPILOG

Am tras în parcarea centrului de închirieri auto și am înapoiat mașina. Autobuzul către terminal a sosit câteva minute mai târziu și l-am prins la timp. Aveam acum din nou semnal la telefon, dar cât am șofat, nu am citit mesajele pe care le primisem.

M-am hotărât să arunc o privire. Patru dintre ele erau de la compania aeriană, anunțându-mă că zborul era întârziat. Iar două erau de la fiica mea, spunându-mi că mă iubește, plus câteva emoticoane pe care le adăugase la final. În ultimul mesaj spunea că speră să ajung acasă la timp, ca să putem citi împreună.

Am tras adânc aer în piept, apoi am răsuflat încet. Pe drum, mă gândisem mult la timpul pe care-l petrecusem la cafenea. La discuțiile cu Max. La revederea cu Casey, cu Mike și cu Emma. La faptul că o cunoscusem pe Hannah și că o urmărisem cu privirea cum stătea în fața cafenelei, în vreme ce eu mă îndepărtam, la volanul mașinii mele. Gândul mă purtase și către funeraliile unchiului meu și am acceptat ideea că nu mai era printre noi.

Când am ajuns la terminal, am trecut pe la check-in și, la urmă, mi-am luat cartea de îmbarcare din mâinile agentei de la ghișeu. Mi-a spus că mai erau cincizeci de minute până la decolare și că aveam să prind avionul fără probleme. Și, de asemenea, și-a cerut scuze pentru întârziere.

Am plecat din dreptul ghișeului și am început să merg spre poarta de îmbarcare. Pe drum, am încercat să pun cartea de îmbarcare într-unul dintre buzunarele sacoului. Dar nu intra. Am mai încercat o dată, dar tot nu a încăput. Era ceva acolo. Am vârât mâna în buzunar și am scos un plic, care fusese împăturit în două și îndesat adânc în buzunar.

Plicul îmi era adresat, dar adresa era una la care nu mai locuisem de multă, foarte multă vreme. Scrisul părea să aparțină unei mâini nesigure.

Din motive pe care nu mi le puteam explica, au început să-mi tremure și mie un pic mâinile în timp ce mă uitam la plicul cu pricina. De la cine era? Cine mi-l pusese în buzunarul sacoului?

M-am uitat și pe spatele plicului. Scria și acolo ceva, dar, spre deosebire de detaliile adresei, de pe față, literele de pe spate erau îngrijite și egale. Era un mesaj de la Casey.

> *Dragă John,*
>
> *Mi-ar fi plăcut să petrecem mai mult timp împreună astăzi. Astfel, aș fi putut să-ți împărtășesc această poveste în liniștea cafenelei. Cum am făcut întotdeauna. Dar, uneori, mecanismele cosmice funcționează în moduri misterioase, și multiple vieți se intersectează într-o cronologie neașteptată. În foarte scurt timp, Hannah va avea o hotărâre importantă de luat, iar pe tine te așteaptă familia ta. Așa că, de data asta, va trebui să ne mulțumim cu atât.*

În urmă cu câteva săptămâni, un domn în vârstă, foarte amabil, a venit să ne viziteze aici, la cafenea. L-am zărit mai întâi pe ferestrele din față. Părea ușor dezorientat, de parcă s-ar fi rătăcit. Am ieșit și l-am invitat să vină să stea puțin înăuntru. Când l-am întrebat încotro mergea, mi-a spus că încerca să găsească o cutie poștală. Avea o scrisoare importantă de expediat. Și își făcea griji că n-o să reușească.

În cele din urmă, a intrat și ne-am așezat împreună la o masă. A fost plăcut. Pe măsură ce minutele se scurgeau, începea să-și revină din starea de confuzie.

Amintirile îi deveneau tot mai limpezi. Râsul, tot mai natural. Sclipirea din ochi, tot mai vie.

Mi-a povestit despre tinerețea lui, în ținuturile sălbatice din Alaska. Și despre reuniunile de familie, în zilele de Crăciun, și vara, la picnic. Era un povestitor înnăscut. Și un om absolut fermecător.

Mi-a povestit și despre finul lui, J.J. Pe care-l chema, de fapt, John. Și despre excursiile pe care le făceau împreună, cu multă vreme în urmă, la pescuit sau cu cortul. Mi-a spus că scrisoarea pe care voia să o trimită îi era adresată lui John.

Când timpul petrecut împreună se apropia de sfârșit, m-a întrebat dacă n-aș vrea să-i fac o favoare și să mă asigur că scrisoarea avea să ajungă acolo unde trebuia. Se temea că, după ce va părăsi cafeneaua, mintea avea să-i joace feste și va uita ce-și propusese să facă.

M-am oprit din citit și am întors privirea. Am simțit că mi se împăienjenesc ochii. Am clipit, pentru a-mi alunga lacrimile.

Îți mulțumesc, John, pentru că, datorită ție, am putut să ne bucurăm pentru o după-amiază de compania nașului tău. Cafeneaua este un loc mai bun acum, după vizita lui. Iată scrisoarea pe care ți-a lăsat-o.

Cu drag,

Casey

Mâna în care țineam scrisoarea mi-a căzut, și am clătinat ușor din cap, nevenindu-mi a crede. În după-amiaza aceea, la înmormântare, aflasem de la niște rude că, în urmă cu câteva săptămâni, nașul meu dispăruse de la azilul de bătrâni unde trăia. Asistentele crezuseră că s-a dus să mănânce, în sala de mese. Oamenii care erau în sala de mese crezuseră că se afla în camera lui. Personalul care supraveghea camera lui crezuseră că făcea câțiva pași pe holuri.

Însă, în realitate, el se îmbrăcase cu hainele sale bune, ieșise pur și simplu pe ușile din față și o pornise mai departe. S-au lămurit într-un sfârșit, urmărind imaginile de pe camera de luat vederi, de la intrare.

Cinci ore mai târziu, se întorsese așa cum plecase, intrând pe aceleași uși, spre ușurarea personalului, care-l căutase cu disperare. Nimeni nu și-a putut explica unde se dusese.

Am ridicat plicul și am recitit mesajul lui Casey. Apoi, cu mâini ușor tremurânde, am desfăcut plicul.

Rândurile era scrise de aceeași mână nesigură ca și adresa de pe plic.

Dragă J.J.,

A trecut mult timp de când nu ne-am mai scris. Sper că ești bine.

Zilele trecute m-am surprins gândindu-mă la toate excursiile acelea în care mergeam când erai mic. Tu mai ții minte? Când mergeam la pescuit sau cu cortul?

Și, în timp ce mă gândeam așa, mi-am dat seama că de-acum tu ești mai în vârstă decât eram eu în acele vremuri. Pare greu de imaginat.

Vorbeam despre multe lucruri în excursiile acelea. Și tu ne puneai mereu niște întrebări atât de interesante. Multe dintre ele erau, firește, despre pescuit și natură. Dar aveai și multe întrebări despre viață.

N-am știut niciodată exact de ce. Mi se părea că te întrebi mereu ce te așteaptă în continuare. Căutai în permanență câte un indiciu cu privire la ce urma să se întâmple.

Cred că acesta este și motivul pentru care m-am hotărât să-ți scriu, J.J. Nu mai am prea multe momente de luciditate. Și asta de ceva vreme. Mi s-a spus că e o problemă cu creierul meu. Nu funcționează cum ar trebui. Cu siguranță nu funcționează cum mi-aș dori eu.

Și am senzația că nici în rest nu stau prea grozav. Mi se pare că nu mi-a mai rămas mult timp la dispoziție pentru

scrisori.

Așa că am vrut să-ți scriu ție. Pentru că am vrut să știi cum e la capăt de drum.

Unul dintre lucrurile pe care le înțelegi în acest punct e cât de prețioasă a fost tinerețea. Și cât de repede a trecut. Mai înțelegi și că viteza cu care trece crește odată cu trecerea anilor.

Seamănă cu felul în care ne simțeam în excursiile noastre. În prima zi de aventuri, ni se părea de fiecare dată că mai avem mult timp la dispoziție. Pe drum, vorbeam despre toate lucrurile pe care abia așteptam să le facem și planificam cum să ne umplem săptămâna.

A doua zi, era cam la fel. Dar apoi, când ajungeam pe la jumătatea excursiei, restul zilelor păreau să treacă mereu prea repede. După care, din senin, te trezeai că se sfârșise.

Ții minte sentimentul acela? Ei bine, dacă nu-l trăiești încă, să știi că și tu ai să te simți așa mai încolo.

Din câte îmi amintesc eu, ai avut un moment revelator în jurul vârstei de douăzeci și opt de ani.

Ceva legat de o noapte la o cafenea bizară, parcă așa mi-a zis tatăl tău. Și mi-a mai zis că, după aceea, ai început să te concentrezi asupra lucrurilor care îți făceau cu adevărat plăcere. Ai colindat lumea, cu rucsacul în spinare, ai devenit un aventurier.

M-am bucurat nespus să aud asta. E nevoie de mult curaj ca să faci ceea ce știi că ți se potrivește, chiar dacă cei din jur

cred că e o nebunie. Dar când ajungi la capăt de drum, îți dai seama, mai mult ca oricând, că tocmai acele decizii au fost cele mai importante din viața ta.

Sper că încă îți trăiești zilele cu bucurie, J.J. Poate că nu ți se pare că mai ești tânăr, și, într-adevăr, nu mai ești copil și nici douăzeci sau treizeci de ani nu mai ai. Dar acesta trebuie să fie un motiv în plus pentru a te axa în continuare pe lucrurile care te fac fericit. Pentru că, de-acum, timpul începe să treacă mai repede.

Caută mai departe locuri care să te facă să te simți plin de viață, de entuziasm și de fericire. Încearcă să petreci mult timp în acele locuri, umple-ți viața cu activități care să-ți dea sentimentul că fiecare zi în parte a fost o zi trăită cu folos. Căci va veni o vreme când nu vei mai putea să faci multe dintre lucrurile pe care le îndrăgești. Ori mintea, ori corpul tău nu-ți va mai permite.

Și continuă să petreci timp cu oamenii care contează cu adevărat pentru tine, căci acelea sunt cele mai prețioase clipe.

Cred că și atunci, când eram prinși în vâltoarea evenimentelor, am știut cu toții că acele excursii ale noastre erau speciale. Dar abia acum, în acest punct al vieții mele, îmi dau seama cât de speciale au fost, de fapt. Ce n-aș da să mai am parte de o ultimă zi acolo, pe lac, cu voi toți alături. Râsetele, glumele, discuțiile de dimineață, când ne gândeam cum să ne petrecem ziua.

Ce n-aș da pentru încă o zi în care soarele să-mi lumineze blând chipul și să simt freamătul apei. Pentru o ultimă șansă de a ține undița în mână și să simt cum un pește mare trage de celălalt capăt.

Dar cam atât deocamdată, puștiule. Simt că mintea mi se întunecă iarăși. Nu știu cât va dura, așa că vreau să încerc să expediez scrisoarea cât încă mai pot.

Ai grijă de tine, J.J.
Cu drag,

Nașul tău

Am împăturit la loc scrisoarea. Am simțit din nou că mi se împăienjenesc ochii, dar n-am mai încercat să-mi rețin lacrimile. Le-am lăsat să curgă în voie. Oamenii se uitau la mine de parcă mi-aș fi pierdut mințile. Nu-mi păsa.

În următoarele ore, cât a durat zborul spre casă, m-am gândit mult la excursiile acelea în care fuseserăm cu toții și la lucrurile care mă măcinaseră în ultimii doi ani. Am cugetat la tot ce mi se întâmplase în ultimele douăzeci și patru de ore și la ce a însemnat nașul meu pentru mine.

Am înțeles că teama de îmbătrânire se trage, într-o foarte mare măsură, din faptul că va trebui să ne luăm rămas-bun de la oameni care înseamnă atât de mult pentru noi. Căutăm să avem parte de un ultim moment alături de ei. O ultimă îmbrățișare sau un ultim „te

iubesc”. O ultimă aventură împreună sau o ultimă perlă de înțelepciune pe care aleg să ne-o împărtășească.

Dar adevărul e că, de fapt, nu acel ultim moment contează. Ci *toate* îmbrățișările pe care ni le-au oferit de-a lungul vieții. *Toate* ocaziile în care ne-au spus că ne iubesc. *Toate* aventurile și *toate* perlele de înțelepciune pe care ni le-au împărtășit.

Acestea sunt lucrurile care rămân. Și care ne țin strâns legați de ei – pentru totdeauna.

eBook mai 2023